

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS, 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 50 c.

ŠEŠTADIENIS — SATURSDAY, LAPKRITIS — NOVEMBER 22, 1986

Nr. 229

LKB Kronika Nr. 68

Žinios iš vyskupijų

(Tėsinys)

Meškučiai (Šiaulių raj.). 1985 m. gegužės 2 d. Eucharistijos bičiuliai iš įvairių Lietuvos kampelių rinkosi į Kryžiaus kalną, kur, dulkosnojant lietuvių ir akylai stebint saugumiečiams, gražino šį, Kristaus kryžiaus simbolių kampelį. Baigę darbą, talkininkai rinkosi prie Dievo Motinos statulos bendrai maldai. Su ašaromis akyse tikintieji žvelgė į Dievo Motinos atvaizdą. Marijos galva buvo piktadarių numušta, bet gerųjų žmonių vėl priklijuota, statula be vienos rankos, geroai apdaužyta. Pasimeldus kun. L. Kalinauskas pasakė atitinkamą pamokslą, padėkojo visiems už darbą ir pasiūlojo maldą, kun. K. Daknevičius paminėjo kalinamus kunigus — A. Svarinską, S. Tamkevičių, J. K. Matulionį ir pasauliečius, kurie nepabūgo kančios ir prisėmė sunkią aukos našta, ragino visus savo asmenine, su meile pakeliama auka paremti kalinamus ir visus kenčiančius. Prieš pradėdamas šv. Rožančiaus maldą, kun. A. Jokubauskas priminė Kristaus žodžių, pasakytų ant kryžiaus, prasmę. Po rožančiaus maldos buvo pagiedota „Marija, Marija“. Pabaigai Žanėnų parapijos klebonas kun. A. Pakamiris palaimino tautos dalyvius, primindamas, kaip svarbu yra katriai ir su meile nešti savo kasdieninių pareigų našta, neboti persekiojimų, melstis už tuos, kurie neseniai išniekino Kryžių kalną.

Sklinda kalbos, kad valdiški bedieviai vėl ruošia

sunaikinti praityje jau ne kartą nusiaubtą Kryžių kalną. Šiuo metu į upelį, tekantį pro kalną, iš Šiaulių avalynės fabriko leidžiamas dvokiantis vanduo.

Žemaičių Kalvarija (Plungės raj.). Šiais metais didžiųjų Ž. Kalvarijos atlaidų metu, savaitės viduryje, valdžios pareigūnai, išsikvietę parapijos komiteto narius, gąsdino, kad jiems gali tekti atsakyti už tarybinių įstatymų pažeidimus atlaidų metu. Bedieviams ypač nepatiko, kad procesijoje į kalnus vaikai neša vėliavas ir baldakymą.

Kaip tik tuo pačiu metu į TSRS atvykstantiems užsieniečiams sovietiniai pareigūnai dalino knygučes, kuriose, kaip religinės laisvės įrodymas, išspausdinta nuotrauka, kurioje matomi vaikai ir jaunuoliai Žemaičių Kalvarijos atlaiduose procesijoje nešantys kryžių ir vėliavas.

1985 m. liepos 6 d. Žemaičių Kalvarijoje, atlaiduose dalyvavo minios tikinčiųjų ir jų tarpe daug jaunimo. Kalnus einančius tikinčiuosius stebėjo saugumiečiai. Tėlsiečiai fotografuoti, ji puolė šeši kagebistai, atėmė fotoaparatus, patį jaunuolį sumušė nusivėdę į mašiną. Saugumiečiai dar labiau įniršo, atradę tuščią aparatą. S. Baskys buvo klausinėjamas, kam priklauso aparatas, iš kur pažįsta Kelmėje gyvenančią Raginą Teresitę, ką kalbėjo su tėlsiete Rita Bubliauskaite. S. Baskys čekistų buvo sulaikytas maždaug valandą laiko. (Bus daugiau)

KATALIKAI PASAULYJE

RYTŲ VOKIETIJOS KATALIKŲ PADĖTIS

Berlyno vyskupas kardinalas Meisner ir dešimt Rytų Vokietijos vyskupų paskelbė ganytojinį laišką apie sunkią katalikų Bažnyčios padėtį Rytų Vokietijoje. Šio laiško pagrindinės mintys perteiktos įtakingasis Federacinės Vokietijos dienraštis „Frankfurter Allgemeine“. Bažnyčia Rytų Vokietijoje, rašo vyskupai, nėra persekiojama, bet visai varginama, kamuoja ją ir diskriminuojama. Tikintieji susiduria su įvairiais sunkumais tiek privačiame, tiek viešame gyvenime. Oficialioji materialistinė — marksistinė pasaulėžiūra, kuria remiasi visuomeninis gyvenimas Rytų Vokietijoje, iškraipo visas didžiąsias krikščioniškas ir žmoniškąsias vertybes. Tai labai apsunkina ateistų ir krikščionių tarpusavio santykiavimą. Jaunimas nuo pat vaikystės dienų yra auklėjamas klasių neapykantos dvasioje. Rytų Vokietijos vyskupai reikalauja, kad Valstybė būtų tikrai atskirta nuo Bažnyčios. Reikia vengti bet ko, kas galėtų sudaryti įspūdį, kad Bažnyčia tarnauja valstybei ar kuriai nors politinei partijai. Tokio įspūdžio sudarymas yra didžiulė žalingas Bažnyčiai ir jos nepriklausomybei, pažymi Rytų Vokietijos vyskupai. Rytų Vokietijoje yra apie milijonas du šimtai tūkstančių katalikų ir daugiau negu aštuoni milijonai protestantų.

RELIGINĖS APRAIŠKOS TARP KOMJAUNUOLIŲ

Sovietinio komjaunimo organas „Komsomolskaja Pravda“ vėl išreiškė susirūpinimą jaunimo tarpe plintančiu religingumu. Laiškaščiui ypatingą rūpestį kelia faktas, kad vis daugiau sovietinio jaunimo religiniai tuokiasi bažnyčioje. Religinė santuoka, rašo „Komsomolskaja Pravda“ yra nesuderinama su dalyvavimu komjaunimo organizacijoje, dėl to turi būti imamasi griežtų priemonių prieš tuos jaunus komunistus, kurių ateistiniai įsitikinimai yra per silpni. Tokie jaunuoliai, laikraščio nuomone, turi būti net šalinami iš komjaunimo organizacijos. Laiškaščiui taip pat griežtai pasisako prieš tuos komjaunimo organizacijos veikėjus, kurie nepakankamai ryžtingai kovoja prieš religinę apraišką jaunimo tarpe. „Komsomolskaja Pravda“ pavyzdžiui, atkreipia dėmesį, kad nemažai komjaunuolių gieda bažnyčių choruose ir nelaiko, jog tai yra priešinga jų dalyvavimui komjaunimo organizacijoje. Užsienio spaudos agentūros atkreipia dėmesį, kad jau ir anksčiau laikraštis yra išreiškęs susirūpinimą ateistinio auklėjimo menkais rezultatais.

PRANCŪZŲ PROTESTAS

Prancūzijos katalikų, protestantų ir stačiatikių Bažnyčių

Popiežius Jonas Paulius II su jaunomis šokėjomis Dhakoje, kai jis atvyko į Bangladešą.

Popiežius Azijoje

Dhaka. — Popiežius Jonas Paulius II, kalbėdamas Bangladeše, kuris kentia didelį skurdą ir įvairias gamtines nelaimes, priminė, kad šiandien žmonija visur kovoja už išlikimą. Savo vienos dienos apsilankyme popiežius sakė, kad įvairios religinės grupės geriausiai supranta tą grėsmę išlikimui. Tai yra Dievo valia, kad religijų vadai dirba kartu taikai ir sugyvenimui, — kalbėjo popiežius.

Vatikano oficialus pareigūnas aiškino, kad popiežius šiuo metu ypač daug dėmesio kreipia į tai, kad pasaulio religijos turi siekti kartu išvengti apokaliptinio pavojiaus ir kad šis kraštas suteikia idealią galimybę čia pareikšti šias mintis. Popiežius šiame krašte, kurį supa 100 mil. musulmonų, rado tik apie 200 tūkst. katalikų bendruomenę.

Popiežius triratyje

Jis važiuo tokiomis Dhakos gatvėmis, kuriose vyko kasdieninis gyvenimas, nekreipias dėmesio, kad čia lankosi popiežius. Tai suteikė popiežiui daug laisvės. Jis, palikęs savo limuziną, įsėdį į triratį, ir juo važiuodamas galėjo stebėti šio krašto

vadovai pasiuntė laišką Sovietų Sąjungos religijų reikalų tarybos pirmininkui Karčevui išreiškdami susirūpinimą krikščionių padėtimi Sovietų Sąjungoje ir kviesdami sovietinę valdžią sustabdyti puolimus prieš tikinčiuosius. Laiško autoriai atkreipia dėmesį į sovietinės spaudos skelbiamus straipsnius, kuriuose tikintieji yra neteisinaigai puolami, tuo būdu kurstant visuomenėje nepagrįstą neigiamą nusistatymą ir priešišumą krikščionių atžvilgiu. Laišką Sovietų Sąjungos religijų reikalų tarybos pirmininkui pasirašė Prancūzijos vyskupų konferencijos pirmininkas vyskupas Vilnet, protestantų federacijos pirmininkas pastorius Maury ir Prancūzijos stačiatikių vyskupų komiteto pirmininkas metropolitas Meletios.

gyvenimo būdą.

Vos tik atvykęs į Dhaką, popiežius suteikė kunigystės šventimus 18 naujų kunigų. Šis įvykis leidžia geriau suprasti, kodėl dauguma Bažnyčios vadų galvoja, kad trečiajame pasaulyje glūdi neišsamiama Bažnyčios veikla. Kai popiežius savo paskutinėje kelionėje lankėsi Prancūzijos Lyone, tame istoriniame katalikiškame mieste, tik vienas tebuvo priėmęs kunigystės šventimus dviejų metų laikotarpyje. Popiežius savo pamokslu naujiesiems kunigams sakė, kad jie turi savo broliams musulmonams ir kitų religijų žmonėms rodyti, jog jų katalikiškas tikėjimas padeda išlaikyti Bangladešo kultūrą ir didina savo krašto meilę ir pagarbą.

Sokėjos sveikino popiežį

Saulėleidžio ceremonijose Šv. Tėvą sveikino aštuonios mergaitės sokėjos savo ritmingais šokiais su žvakėmis ir fakelais. Fleitos ir sitaro melodijos lydėjo juos visus arkivyskupo sode.

Kai popiežius atsisėdo mažoje scenoje, sokėjos jam ant kaklo uždėjo raudoną ir geltoną gelį vainikus. Tuo metu tamsioji Bangladešo dalis — uraganai ir nuolatinės gamtos nelaimės, kurios reguliariai nusineša tūkstančius gyvybių, buvo toli nuo šios taikos vietovės.

Kas nors turi būti daroma

Kalbėdamas miniai, kurioje buvo visos didžiosios Bangladešo religinės bendruomenės, popiežius tarė, kad kas nors turi būti daroma, kad užtikrinta taika visai žmonijai. Pavojus ateina iš ideologinės ir politinės įtampas tarp Rytų ir Vakarų ir ekonominės įtampas tarp Šiaurės ir Pietų. Jis priminė maldos dieną už taiką, kurioje susirinkę 12 didžiųjų religijų atstovai meldėsi Asyziuje už taiką. Popiežius sakė, kad jis meldžiasi kasdien, jog ta harmonija, kuri juos lydojo Asyziuje, pasiektų viso pasaulio kraštus.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Švedija atsisakė imtis bet kokios akcijos išduoti 12 asmenų, kurių Simon Wiesenthal centras Los Angeles mieste pareikalavo. Jie esą nacių karo metais nusikalte prieš žydus Latvijoje ir Estijoje, kai tuo metu Pabaltijo kraštuose buvo vokiečiai. Švedijos įstatymai, praėjus 25 metams, neleidžia išduoti kitų asmenų.

— Nicaragvoje atsirado nauji sovietų ginklai — raketos SAM-14, kurios naudojamos lėktuvų sunaikinimui.

— Washingtono prezidentinė komisija rekomendavo pakelti atlyginimus 46% kabineto nariams ir 55% kongreso nariams ir agentūrų direktoriams, kaip CIA ir FBI. Taip pat prašoma pakelti atlyginimus 3,000 aukštųjų valdžios tarnautojų ir 1,700 federalinių teisėjų.

— Šveicarijos vyriausybė atsisakė duoti įvažiavimo vizas buvusiam Filipinų prezidentui Marcos ir jo šeimos nariams.

— Prancūzijos lietuvių bendruomenės narys Petras Klimas, Paryžiuje veikiantio „Suolaikinių konfliktų istorijos instituto“ pakviestas, skaitė paskaitą apie Lietuvos padėtį 1918-1945 metų laikotarpyje. Paskaita bus atspausdinta instituto leidžiamame žurnale.

— Paryžiuje pasirodė prof. Algirdo Greimo 1966 m. išleisto pirmojo veikalo „Struktūrinė semantika“ nauja laida. Netrukus pasirodys šios knygos japoniškas vertimas. Šį rudėnį amerikiečių leidykla išleis Algirdo Greimo knygos „Apie dievus ir žmones“ angliską vertimą.

— Pietų Afrikos delegacija, sudaryta iš Afrikos Tautinio Kongreso organizacijos svarbiausių narių, lankėsi Maskvoje ir Kremliuje buvo priimta paties Gorbachiovo.

— Paryžiuje Prancūzijos valdžia paskyrė vieną milijoną frankų tam, kas padės surasti Renault kompanijos prezidento žudikus. Manoma, kad jį nužudė dvi moterys, kurios priklauso kairiojo sparno organizacijai.

Sovietai atleidžia varžtus prekyboje

Grižta prie Lenino siūlymo

Maskva. — Nuo 1920 metų Sovietų Sąjungoje nebuvo galima verstis privačia prekyba ir gaminti pardavimui prekes. Dabar sovietai nutarė leisti laisvą iniciatyvą, bet tik mažojoje prekyboje.

Vyriausiojo Sovieto, kuris yra tik nominalinis parlamentas, nutarimu suteikė teisę privatiems asmenims veikti kaip prekybininkams.

Pagal naują įstatymą, kuris įsigalios gegužės 1 d., piliečiai galės verstis prekyba, gaminant kasdien vartojamas prekes, kaip rūbus, baldus ir patarnavius, taisant maši-

nas ir dažant butus. Tačiau neleidžiama tiem darbam samdyti kitų žmonių. Šis komunistų tradicinis suvaržymas neleis, kad šitokia prekyba išsplistų už šeimos ribų.

Pagrindžio ekonomija

Sovietų Sąjungoje milijonai žmonių jau ir anksčiau vertėsi nelegalia ir privačia, kad ir maža, prekyba. Tuo būdu susidarė lyg pagrindžio verslas, visiems gerai žinomas, ypač kasdien vartojamų reikmenų srityje. Kadangi tai susidarė kaip ir pagrindžio ekonomija, tai už tai valstybei nebuvo mokami jokie mokesčiai.

Iki šiol Maskvoje, sugedus namo vamzdžiui, reikėdavo laukti savaitėmis, kol valdžios agentūra atsiųs taisytoją. Izvestijos laikraštis rašo, kad beveik 20 mil. žmonių dirba privačiai patarnavimų srityje, kas sudaro beveik 8.8 bil. dol. nelegalios prekybos metuose. Vyriausybė, legalizuodama šią prekybą, surinks ir daugiau mokesčių valstybei.

Valdžia nepajėgi priversti

Sovietų pareigūnai sako, kad šis iniciatyva nebus tokia, kokia yra Vakaruose arba kokia pradėjo Kinija. Gorbachiovas jau yra įvedęs, kad už ekstra darbą arba už darbo kokybę būtų atlyginama daugiau, tačiau dar labai toli nuo Vakaruose priprastų darbo sąlygų.

Valdžios praversti tyrinėjimai, kaip sako Tass, surado, kad privatus darbininkas padaro darbą geriau ir greičiau, negu iš valdžios atėjęs, nors kainos daug aukštesnės. Naujasis įstatymas leidžia 29 prekybos rūšis. Maskvos spauda jų visų nemini, bet pažymi, kad pvz., bus galima batus gaminti, žaislus, sporto įrankius ir kad mašinų savininkai galės vežti žmones ir prekes. Bus galima duoti privačias muzikas, kalbų ir stenografijos pamokas. Draudžiama gaminti ginklus, vaistus, kopijavimo ir gemblinio mašinas.

Grižta prie Lenino

Vakarų spauda primena, kad 1921 m. labai panašiai siūlė daryti Leninas, kai po 1917 m. revoliucijos visa Rusijos ekonomija sugriuvo. Pagal Lenino programą, vyriausybė turi kontroliuoti tik sunkiąją industriją, bankus ir užsienio prekybą. Bet šis Lenino ekonomijos politika su įvedimu centralizuoto vyriausybės planavimo ir kolchozinės sistemos 1920 m. baigėsi.

KALENDORIUS

Lapkričio 22 d.: Filemonas, Cecilija, Dainė, Steikintas.

Lapkričio 23 d.: Kristaus Karaliaus šventė. Klemensas, Lukrecija, Dovitas, Liubartė.

Lapkričio 24 d.: Protazas, Flora, Matvinas, Valdė.

Lapkričio 25 d.: Mėrkurijus, Kotryna, Santautas, Germė.

ORAS

Saulė teka 6:47, leidžiasi 4:26.

Temperatūra dieną 54 l., naktį 35 l.

REDAGUOJA Jonas Žadeikis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 4048 W. 91st Pl., Oak Lawn, IL 60453. Tel. 312-424-4150.

ATEITININKŲ NAMUOSE

Spalio 26 d. įvyko visuotinis Ateitininkų namų dalininkų susirinkimas. Pirmininkas Alfonsas Pargauskas pateikė praėjusių metų Tarybos veiklos ir Ateitininkų namų finansinio stovio apžvalgą. Svarbesni suminėti darbai atlikti 1986 m. laikotarpyje: kalėdinių kortelių paruošimas, spausdinimas ir išsiuntinėjimas; Naujų Metų sutikimo ruošimas; religinio Gavėnios susikauptimo suruošimas; Pavasario balius ir laimėjimai, gegužinės pamaldos Ateitininkų namuose; namų metinė gegužinė. Vėsti pasitarimai dėl nuosavo kelio į Ateitininkų namus pravedimo, spręstas namų mokesčių sumažinimo klausimas.

Pirm. A. Pargauskas nusišundė, kad darbai namuose nemažėja, o darbininkų trūksta. Kvietė daugiau įsijungti į namų išlaikymo aukomis ir darbu.

Išrinkta nauja Ateitininkų namų taryba pasiskirstė pareigomis: Alfonsas Pargauskas – pirmininkas, Petras Brizgys – išdėstas, Ona Daugirdienė – korespondentė, Prudencija Jokubauskienė – sekretorė, Aldona Kamantienė – protokolo sekretorė, dr. Antanas Razma, Jr., – vicepirmininkas, Milda Tamulionienė – vicepirmininkė, Arvydas Tamulis – vicepirmininkas, kompiuterio reikalams, Algis Mockaitis – vicepirmininkas, Algirdas Ostis – teisinis patarėjas. Šiai naujai Ateitininkų namų tarybai atliktini darbai jau lipa ant

kulnų. Suminėti: kalėdinių kortelių pakavimas, išsiuntinėjimas ir už korteles sąskaitų vedimas, planavimas ir ruošimas Naujų Metų sutikimo Ateitininkų namuose, religinio susikauptimo planavimas Gavėnios metu ir daug kitų ateities darbų.

Spalio pradžioje Ateitininkų namų sodyba pasipuošė lietuviška sodybą bylojančiu pakelės kryžiumi ir dviem vėliavų stiebais. Namus aplankantieji stebisi, kaip iki šiol čia be šio kryžiaus apsieita. Dažnas stabtelė prie kryžiaus ne tik pasigrožėti šiuo nauju meno kūriniu, sukurtu lemontiško dievdirbio Antano Poskočimo rankomis, bet ir susimąstę pažvelgę į kryžiaus Rūpintojėlį.

Spalio 12 d. kryžius buvo iškilmingai pašventintas. Nuo rugsėjo pradžios Lemonto apylinkėse gyvenantiems lietuviams šv. Mišios (vykusios kas antrą sekmadienį) jau vyksta kiekvieną sekmadienį. Mišias atnašauja mieliai atvažiuoja kun. J. Zaremba, SJ. Po Mišių, Lemonto bendruomenės rūpintojo bažnytinio komiteto dėka, beveik visi dalyviai susiburia ir pabendrauja prie kavutės. Džiugu, kad Ateitininkų namai tampa vis daugiau visus ateitininkus ir apylinkės gyventojus suburiančiu centru. Stengiamasi, kad namai būtų kuo daugiau naudojami pačių ateitininkų ir kitų organizacijų kultūriniais bei organizaciniais renginiams ir privatiems subvėmams.

Aldona Kamantienė

„ATEITIES“ AKADEMINIAME SAVAITGALYJE

„Ateities“ akademinis savaitgalis įvyko lapkr. 7-9 d. Praėjusią savaitę susipažinome su savaitgalio vakarone, kuri įvyko Jaunimo centro kavinėje. Šeštadienio ir sekmadienio programą vyko Ateitininkų namuose Lemonte.

Nuo ankstaus ryto rinkosi svečiai į Ateitininkų namus ir su kavos puoduku rankoje žingsniuodavo į apatinę namų salę, kurioje vyko jaunųjų dalininkų paroda. Šią parodą atidarė dail. Marytė Gaizutienė. Įvardiname žodyje ji pastebėjo, kad beveik visa tai, ką poetas Kazys Bradūnas sakė apie jaunuosius poetus, taip pat tinka ir jauniems dalininkams. Šioje parodoje matome daug ir pirmuosius lapelius. Priimkime jaunuosius su meile, nepamirškime jų, kvieskime juos į savo renginius su jų darbais. Parodą teko ruošti kartu su dalininke Viktorė Venclovaite. Jaunųjų nuopelnas, kad iš „bowling alley“ pasidare parodų salė. Sukalti net septyni dvigubi stovai: tai tiesiog siena, ant kurios labai dailiai iškabinti paveikslai. Šiuos stovus pagamino jaunimas, medžiagą finansavo Akademinio savaitgalio stovų vėjus. Šie naujieji įrenginiai yra šio „Ateities“ akademinio savaitgalio dovana Ateitininkų namams. Jie bus labai naudingi ruošiant meno paro-

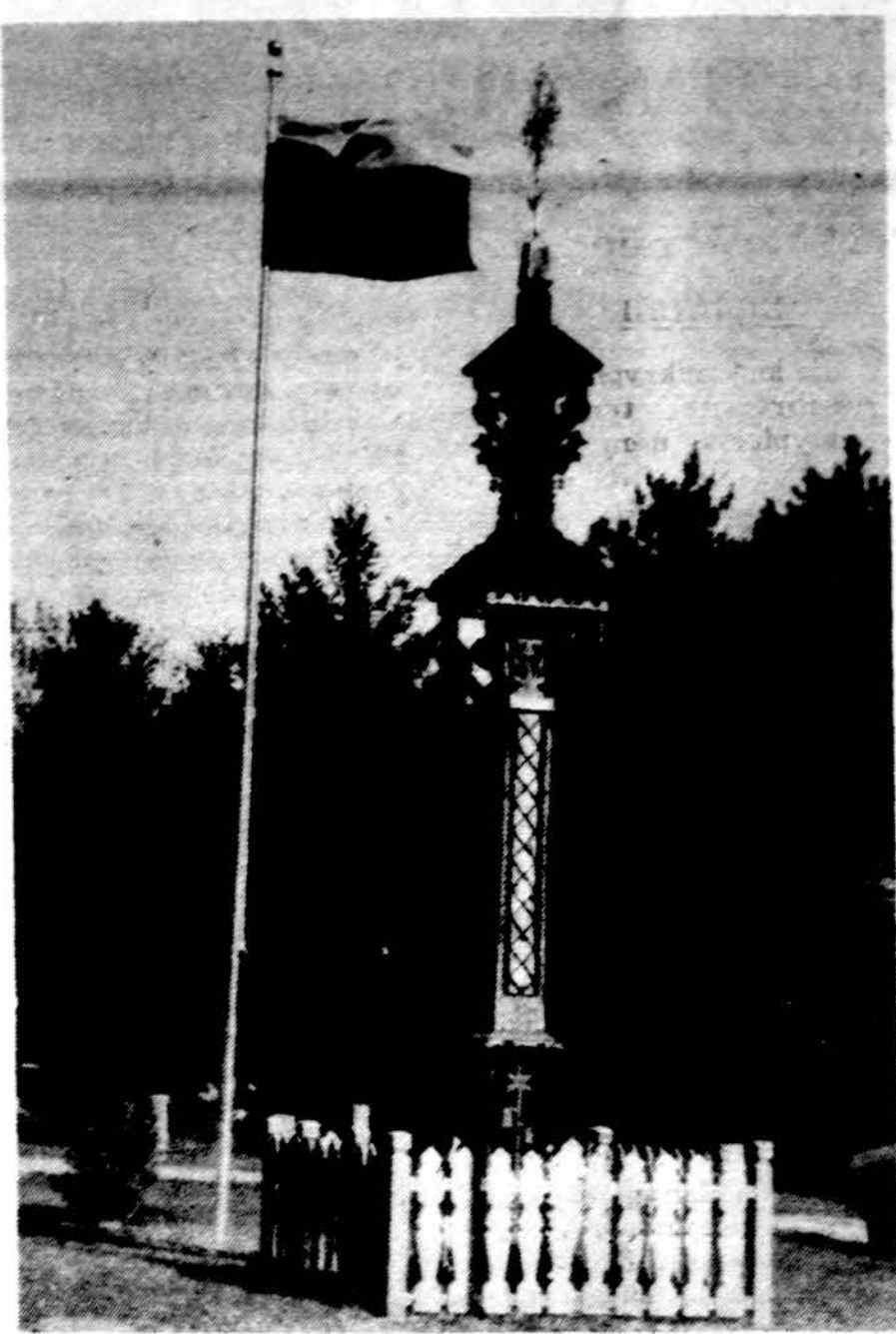
das Ateitininkų namuose. Rašytojas Adolfas Markelis savo žodyje pastebėjo, kad kiekvienai augančiai kartai reikia įtampos kultūrinių vertybių perdavimui (be jos nėra ir pažangos). Naujo ieškojimas praplečia kultūrinę skalę. Drąsieji laimi, nežūrint kiek ieškojimas pastangų pareikalauja. Nors menas kalba visuotinė kalba, bet taip pat turi ir tautinę tarnę. Trumpai apibūdino kiekvieno jaunojo menininko kūrybą.

Parodoje dalyvavo dvylika jaunųjų menininkų (Renata Belskytė (nuotraukos), Giedrė Čepaitytė (aliejaus darbai), Vytas Čuplinskas (skulptūra

Nepaprastosios konferencijos pertraukos metu užkandžiaudami mintimis dalinasi Jonas Kavaliūnas, Valerija Žadeikienė, Jonas Žadeikis ir kun. Valdemaras Čukuras.

Nuotr. R. Musonytės

Lietuviškas kryžius prie Ateitininkų namų Lemonte. Kryžių sukūrė Antanas Poskočimas, pastatė – „Grandies“ korporantai.

Nuotr. A. Viliušio

ir video), Linas Daukša (nuotraukos), Vida Kijauskaitė (aliejaus darbai), Tomas Kijauskas (keramika), Rūta Musonytė (nuotraukos), Kovas Palubinskas (aliejaus darbai), Lina Palubinskaitė (aliejaus darbai), Rūta Salikienė (tekstilės skulptūra), Viktorė Venclovaite (grafika), Rima Žukauskaitė (aliejaus darbai). Reikia palinkėti, kad ir ateinančius „Ateities“ akademinius savaitgalius palydėtų meno parodos. Tai yra akivaizdus mūsų kūrinių gajumo simbolis.

Kapitalizmas Katolikų Bažnyčios dokumentuose

„Ateities“ akademinis savaitgalis vyksta JAV vyskupų paruošto ekonominių klausimų laiško paskelbimo išvakarėse, tad ypač tikslu ir prasminga diskutuoti kaip tik šios ekonomijos ir socialinio teisingumo klausimus. Pranas Pranckevičius dalyvius supažindino su pirmuosiu paskaitininku, kun. dr. Petru Dauginciu, SJ.

Savo kruopščiai paruoštoje paskaitoje „Kapitalizmas naujausiuose Bažnyčios dokumentuose“ tėvas Dauginis apžvelgė kapitalizmo vystymosi stadijas (nuo ankstyvojo merkantilizmo, gryniojo 19 šimtmečio kapitalizmo, iki dabartinio gerbūvio valstybės kapitalizmo). Jis taip pat kvietė pažvelgti, ką popiežiai moko ir aiškina apie socialinę enciklikose apie kapitalizmą. Nors popiežiai pripažįsta laisvosios rinkos naudą, tačiau smerkia nepažabotą konkurenciją, privačios nuosavybės piktnaudžiavimą. Jiems rūpestį kelia kapitalo politinė galia, ir taip pat politinis nuvertinti patį darbą. Pabaigai apžvelgti Vatikano II susirinkimo pasisakymai ekonomio

gyvenimo klausimais.

Paskaitos koreferentu buvo Jonas Pabedinskas. Jis pastebėjo, kad Katolikai Bažnyčia ateina į ekonomijos lauką gana vėlai – lyg Markso ir jo pasekėjų išprovokuota. Jis kėlė rūpestį, kad Bažnyčia remiasi išmaldos principu neturto sprendime ir taip pat neįvertina laisvos rinkos. Lenkų „Solidarnos“ organizacija pastebėjo, kad nėra pasaulyje sėkmingos ekonomijos, kuri nebazuota rinka. Ir rusai panaikina centrinę kainų kontrolę Maskvoje. Jis pokštiskai pastebėjo, kad atrodytų, kad dvasininkų ekonomijos idėjos labiau atsilikę, negu lenkų ir rusų. Jam atrodo, kad Jungtinių Tautų reikalavimas daryti finansinius sprendimus yra pavojingas, nes jau ir dabar JT veikla atrodo neretai kaip farsas. Lyginkime, kur gyvenimas žiauresnis: iš kolektyvinės sistemos kraštų žmonės bėgti bėga į kapitalistines sistemas. Gerai uždirbdamas žmogus gali pasirinkti, kaip nori gyventi.

Paskaita ir komentarai iššaukė gyvas diskusijas, kuriose dalyvavo dr. Linas Sidrys, inž. Algis Žukauskas, dr. Adolfas Damušis, Algis Kazlauskas, Kazys Pabedinskas, kun. Vytas Bagdanavičius, MIC, dr. Adolfas Šlezas, Arūnas Liulevičius ir kun. dr. Ignas Urbonas. Diskusijas sklandžiai pravedė Pranas Pranckevičius.

Po diskusijų persikelta į apatinę salę pietums – čia taip pat apžūrėta ir intensyviai komentauta jaunųjų dalininkų paroda.

Ateitininkai kritikuoja kapitalizmą

Pusė antros Arvydas Tamulis pristato University of South Carolina profesorį dr. Kęstutį Skrupskelį, kuris skaitė paskaitą „Ateitininkai ir moralinė kapitalizmo kritika“.

Ateitininkų sąjūdis gimė tuo metu, kai Rusijos imperija griovė audros. Naudinga pažvelgti į mus, kaip vieną iš tuo laiko grupių. Paskaitoje ilgėliau sustota prie 1982 metais išleisto Arūno Sverdiolo knygos apie nepriklausomą Lietuvos metu išvystytą kultūros filosofiją. Sverdiolo mano, kad Stasio Šalkauskio kultūros filosofija Lietuvoje buvo originali. Ekonominiam klausimui Stasys Šalkauskis atskiro straipsnio nepaskyrė. 1922 metais „Romuvoje“ randamas jo straipsnis „Pirmutinės

TRAUKINIŲ KALAKURSUS

Moksleiviai ateitininkai norintys važiuoti iš Chicago į MAS Kalakursus turi pranešti Vidai Kuprytei (312) 863-0935 šį savaitgalį, jei dar neužsiregistravote.

Traukinys išvažiuoja iš Chicago Union Station (miesto centre) trečiadienį, lapkričio 26 d., 2:10 val. p. p. Renkames prie Am Track būstinės.

Iš Kalakursų moksleiviai grįžta sekmadienį, lapkričio 30 d. Traukinys atvažiuoja į Chicago Union Station 12:30 val. p. p.

Kelionės kaina bus tarp 45 ir 55 dol. Atsiskaityti už kelionę prie traukinio. Čekius rašyti: Lithuanian Cath. Youth Assn. Ateitis – MAS.

KESTUČIO KORPORACIJOS 60 METŲ SUKARTIS

Šiai sukačiai prisiminti lapkričio 29 dieną, 10 val. ryto Marijonų koplyčioje dvasios vadas kun. Vytas Bagdanavičius aukos šv. Mišias už mirusių ir partizanų kovose žuvusių brolių kęstutiečių sielas.

Po pamaldų „Dainos“ restorano mažojoje salėje bus priepiečiai ir konventas.

Fortiter constanter

Vyr. Korporacijos valdyba

STUDENTŲ ATEITININKŲ SUAŽIAIVIMAS

Studentų ateitininkų sąjungos kviečia visus studentus ateitininkus į sąjungos suvažiavimą, kuris bus š.m. gruodžio 27 d. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Vieta bus pranešta ateinančią savaitę.

prielaidos visuomeninei kritikai Lietuvoje. Čia teigiama, kad kapitalas ir proletariato diktatūra – tai „du slibinai, kurie vienas kitą eda“. Bolševizmas turi tam tikrą moralinį pateisinimą. Komunizmas gaivalingas ardytojas – neturi jėgų kūrybai.

Kun. Vytas Bagdanavičius komentavo paskaitą. Jam atrodo, kad Šalkauskis ir Maceinos pasisakymai prieš kapitalizmą turi naivumo – rimčiau pasisako Kuraitis. Jis taip pat pastebėjo, kad Stasys Šalkauskis nepriklausomybės pabaigoje vargiai ar būtų pasirašęs po anksčiau 1922 metais rašytas straipsniais. Jis siūlo į 1922 laikotarpį žiūrėti, kaip šiltadaržio laikotarpį, iš kurio esama išaugę. Jis sutinka su paskaitininku, kad 1922 metais Šalkauskis labai gerai rezonavo į marksistinę terminiją.

Diskusijose, kurias tvarkingai pravedė Arvydas Tamulis, savo mintis reiškė Jonas Pabedinskas, dr. Kazys Ėringis, Kazys Senkus, Kazys Pabedinskas. Tada padaryta pertrauka.

(Bus daugiau)

DR. ARVYDAS J. DAILIDIS
DANTŲ GYDYTOJAS
2555 W. Lincoln Hwy. (Hwy. 30)
Olympia Field, Ill.
Tel. 748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7979
5780 Archer Ave.
(6 blokių į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-3566

DR. KENNETH J. YERKES
DANTŲ GYDYTOJAS
Pensilvanijos nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$53.00, foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiamai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atlymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur – Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (Seštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30–4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taies savo nuožūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už kelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos priimančios gautas praly-mą.

ZIEMOS KURSAI STUDENTAMS

Studentų ateitininkų sąjungos centro valdyba organizuoja žiemos kursus nuo š.m. gruodžio 28 d. iki ateinančių metų sausio 2 d., Programoje bus paskaitos, slidinėjimas ir Naujųjų Metų sutikimas. Kviečiamas rimtas lietuvių jaunimas. Tolimesnė informacija bus duodama ateinančią savaitę.

Niekur žmogus taip nesijaučia vienas, kaip minioj.
P. Babickas

DR. VILJUS MIKAITIS
Seimos daktaras ir chirurgas
Family Medical Clinic
217 E. 127 St. – Levee, IL 60439
Priešais: Palos Community Hospital ir Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. 257-2285

DR. IRENA KURAS
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS –
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLEKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždarę treč.

Dr. Tumasonio ofisą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2836 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLIS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Sešt. pagal susitarimą.
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545.

Edmundas Vizišas, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽLUOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadieniais pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODO CHIRURGIJA
(Augliai nuimami ofise)
2434 W. 71st Street, Chicago
Tel. 434-5848 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. – 476-2400
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. – 233-8553
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. – 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2002
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.
Tel. 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-Hance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12:30 val. popiet 4-6 val. vak.
Treč. ir šešt. uždarę

Tel. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIŠLIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
Išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
PROSTHODONTICS – karūnėles,
titteliai, plėkštėles ir bendroji praktika.
2659 W. 59 St. Chicago
Tel. 478-2112
Valandos pagal susitarimą

ŽMOGAUS NORŲ VAIZDAS

Kristaus Valdovo šventė nėra sena, bet reikšminga buvo tada, kai ją paskelbė, ji yra reikšminga ir dabar, kai žmogus nori valdyti ir nebūti valdomas. Ši šventė nenori pasakyti, kad Kristus yra tik žemės valdovas, kad Kristus yra tik valdovas tų žmonių, kurie jam tikėjimu ar krikštu priklauso. Ji pabrėžia dvasinę valdovystę, nes tik Kristus, kaip Dievas ir žmogus, yra viso, kas yra žemėje ir žmoguje, valdovas pilniausia prasme. Ši šventė dabar nukelta į paskutinį sekmadienį prieš adventą tartum ilgų metų laukimas ateinančio Dievo Pasuntinio turi parodyti, kad atėjo tas, kurio buvo laukta žmonijos istorijoje, tai yra Didysis Valdovas.

Kristaus Valdovo teologija nėra tokia paprasta, kad ją lengvai galėtų suprasti kiekvienas žmogus. Bet ji taip pat nėra tokia sunki, kad jos nesuprastų tas, kuris nori suprasti Dievo planus žmogaus gyvenime ir savo paties norus gyventi žemėje geresniu gyvenimu. Tai šventė, kuri apima ne tik Dievo planus, bet ir žmogaus norus. Jis turi tik nuoširdžiau pamąstyti, kad galėtų suprasti šios šventės prasmę savo gyvenimui.

Kristaus Valdovo šventė buvo paskelbta pop. Pijaus XI tam, kad atsvertų žmonių polinkį kitus valdyti, kad atsvertų tuos diktatorinius valdovus, kurie manė esą žemės ar bent savo valstybės dievai. Bet kartu ši šventė vaizdžiai parodo žmogaus netinkamą troškimą valdyti kitus, tartum artimas būtų tik daiktas, o ne kilnus Dievo atspindys žemėje.

Kristaus Valdovo šventė geriau suprasti ir ją geriau savo gyvenimui pritaikyti turi kiekvienas katalikas, kiekvienas krikščionis, nes jis tikrai kaip žmogus yra Kristaus ne tik brolis, bet ir pavaldinys. Kristus žmogus yra kiekvieno žmogaus brolis, Kristus Dievas yra kiekvieno žmogaus ir viso pasaulio Valdovas, kuris nori, kad žmoguje ir visame pasaulyje būtų tik gera ir kilnu. Bet žmogaus laisvos valios net ir šis Valdovas nevaržo.

Didysis Valdovas — Kristus nesireiškia žemėje ir žmoguje prievartos būdu. Jis belidžiasi, kad duris atidarytų laisvai ir kad jis įeitų (Plg. Apr. 3.20). Jis laukia žmogaus širdies, o ne jo turto, ne jo žmogiško nusilenkimo. Jis laukia tikros meilės, nes Kristus yra širdžių, meilės ir teisingumo Valdovas. Jis gyvena tomis ypatybėmis, būdamas žmonių tarpe, ir savo moksle labiausiai išsklėdė šias dorybes. Tas Didysis Valdovas ir dabar laukia iš savo tikinčiųjų meilės ir teisingumo savo artimo ir savęs paties atžvilgiu.

Meilė yra krikščioniškoji žymė. Kas neturi meilės, tas nėra tikras krikščionis, tikras Kristaus sekėjas, tikras Kristaus Valdovo pavaldinys. Ta meilė turi reikštis savo artimui. Jis įsakė mylėti savo artimą kaip patį save, kas jau buvo duota dešimtyje Dievo įsakymų. Bet kai Kristus atėjo į žemę, tas įsakymas buvo pakenktas. Dėlto jis aštriai prikaišiojo parizėjams, vadinamams juos veidmainiais ir pabaltintais karštais, — jie priminė kitiems Dievo įsaky-

Jei nori daug žinoti, turi darbuotis; jei nori patirti laimės, turi darbuotis; darbas yra tiesa. Jei pamėgsime darbus, mūsų gyvenimas bus laimingesnis.

Reskin

mus, o neturėjo meilės savo artimui. Jis ir iš savo apaštalių reikalavo pirmiausia rodyti artimui meilę, o ne šauktis ugnies iš dangaus, kai Kristų žmonės niekino.

Kristus Valdovas skelbia visiems tiesą ir reikalauja teisingumo iš visų. Ne tiesą ir teisingumą, kurie žmogui patinka ir kuriais jis remiasi, kai turi jėgos, bet tiesą ir teisingumą, einančią iš meilės ir kartu su meile artimui ir patiam Dievui. Dievas yra tiesa. Žmogus turi tą tiesą tik sekti, ta tiesa gyventi, teisingumą vykdyti savo artimo atžvilgiu ir savo santykiuose su kitais žmonėmis. Tai čia ir yra tiesos valdovystė, teisingumo vykdymas iš meilės artimui, kuris yra silpnesnis, kuris reikalauja pagalbos, kuris skursta pasaulyje, kuris neturi paguodos tarp žmonių. Didysis Valdovas gyvena tik meile ir teisingumu, bet jis reikalauja to paties ir iš savo sekėjų, savo pavaldinių, kurie nori, kad jis valdytų žmonių širdis ir protus.

*

Kristaus Valdovo šventė tinka kaip tik šiuo metu, kada vienio pasaulio dalyje vyrauja nežmoniška diktatūra, kitoje vyrauja žmogaus nepaįsytas. Daugely kraštų vyrauja nežmoniškas ir žmogaus asmens negerbimas, nors jame turi matyti Dievo paveikslą. Asmuo yra laisvas, jis gali save tvarkyti ir laisvai spręsti savo gyvenimo kryptį. Bet jis taip pat už tą laisvę naudojimą yra atsakingas, nes jis turi laisvą valią. Jis taip pat turi ir protą spręsti, kas gera ir kas bloga. Noras valdyti kitus išėina iš žmogaus silpnybės, o ne iš jo kilnumo, kuris atsiremia Dievu ir žmoguje esančiu Dievo paveikslu. Tą silpnybę nugaleti — tai paklusti tikrajam Valdovui, jo įsakymams, jo pavyzdžiui sekti.

Šiandien labiau negu bet kada reikalingas Kristaus Valdovo vaizdas žemiškame gyvenime. Žemiškas gyvenimas pasidarė tarpusavio kovos lauku. Šiandieninis terorizmas, persekiojimas dėl tikėjimo ir skirtingų pažiūrų, persekiojimas už nusikaltimus, kurių žmogus negalėjo padaryti, pataikavimas blogio sistemai ir persekiojimas kitų tik iš noro tai sistemai įtikti yra blogio pasireiškimas žemėje. Žmogus jau nepažįsta savęs, nežino savo ribotumo ir išnaudoja valdžios ar pareigų galią ne žmogaus pagalbai, kaip turėtų būti, bet žmogaus naikinimui. Taip yra ne tik Rytuose, kur viešpatuoja diktatorinės ir teroristinės jėgos, bet taip yra ir Vakaruose, kur žmogus žmogui yra pasidaręs priešu.

Šias sistemas taisyti tegali tik Kristaus Valdovo pavyzdys. Laisvos valios Dievas neliečia pirmųjų žmonių nupuolime, laisvos valios neliečia Kristus atėjęs į pasaulį žmogaus pavidalu, laisvos valios neliečia nė dabar Didysis Valdovas. Jis tik nori, kad žmonės suprastų nesą žemės dievai, o tik Didžiojo Valdovo įgaliotiniai, pavaduotojai, sekėjai ir kaip jo sekėjai daryti tik gerą savo artimui. O kas daro gera artimui, daro gera ir savo Kūrėjui, nes klausio jo žodžių ir juos vykdo savo gyvenime.

Pr. Gr.

Seniau buvo galima išgirsti Kristus nešiojant erškėčių vainiką, o jo vietininkas Romoje nešioja aukso vainiką. Šiandien Popiežiaus vainikas tikrai yra erškėčių.

Faulhaber

IR SUGRIUVO LYG KORTŲ NAMELIS

Gal ir George Shultz, valstybės sekretorius, įsitikino, kad su Kremliumi neįmanoma susitarti

BR. AUŠROTAS

Kiekvienas savo reikalo žinovas tiki, kad tik jis gali būti vienintelis pasirinktosios darbo šakos specialistas. Tai liečia ne vien tik amatus, prekybą, mediciną, bet ir kitas plačias modernio gyvenimo sritis. Iš jų negalima išjungti vienos ar kitos valstybės vedamo užsienio politikos.

Prezidento R. Reagano vadovaujamoji vyriausybė beveik per šešerius metus turėjo tik du valstybės sekretorius — užsienio reikalų ministrus. Jų pirmasis, karininkas iš profesijos, gen. Aleksander Haig, buvęs Nato karinių pajėgų vyriausiasis vadas Europoje ir dar prieš prezidento R. Nixono nulinčiamą, Nixono Baltųjų rūmų štabo viršininkas, dėl per didelio veržlumo, kartais siekdamas aplenkėti net patį prezidentą, turėjo kapituoti prieš daug už jo ambicijas stipresnę jėgą. Atrodė, kad tik su vieno A. Haigo pritirimu, o gal ir skatinimu Izraelio vyriausybė, siekdama imperinio išsiplėtimo, pradėjo invaziją į Libaną 1984 m. Kaip gerai visiems sekantiems tarptautinę politiką yra žinoma, ši generolo avantiūra kainavo jam JAV valstybės sekretoriaus kėdę. Jis šią poziciją turėjo užleisti didžiulio biznio Bechtel koncerno vadovui George Shultzui.

Kadangi per pirmuosius dvejus R. Reagano valdymo metus visiškai nebuvo iškomu diplomatinį santykių atšildymo su Sov. Sąjunga po pastarosios invazijos į Afganistaną, tad gen. A. Haig taip ir neturėjo tinkamos progos visiems parodyti savo diplomatinį talentus, santykiuojant su komunistiniu partneriu.

Neįtikėtinas bendradarbis

Šioje vietoje ypač norėtų pabrėžti, kad tam tikra prasme, kai prezidentas Jimmy Carter ir kapituliavo vienos įtakingos grupės spaudimui ir nepatėrė Kongresui prarasti įstatymų įkuriantį Office of Special Investigation, tai jau tada JAV Teisingumo ministerija — Department of Justice — tapo Sov. Sąjungos falsifikatorių KGB generolų partneriu. Ir ne tik partneriu, bet daug blogiau — tikrai nešvankiu bolševikų bendradarbiu, kur priimami iš rūsų, suvargę George Shultz-KGB padirbtieji dokumentai, lyg jie būtų tikri originalai.

Čia kiek nukrypau nuo savo užsibrėžtos temos, bet nukrypimas nėra jau toks žymus. Mat, ir valstybės sekretorius G. Shultzas naudojosi šia partneryste, reikalaujamas iš KGB įstaiigos prisijūti jam kuo daugiau dokumentų, žinių apie lietuvių savisaugos dalinius, II pasaulinio karo metu kovojusius Gudijoje prieš komunistinius priešus. Ar šiuo bolševikams pataikavimu G. Shultzas stengėsi nutiesti tiltus į 1985 m. lapkritį Genevoje, Šveicarijoje, įvykusią dviejų galybių konferenciją, tai būtų sunku įrodyti. Tačiau prielaidžiau tik galimą, kad G. Shultzas per trejus metus R. Reagano vyriausybėje, išskiriant retus žirnių pabarstymus į komunistinę geležinę uždangą, dėjo visas jo žinioje esamas pastangas, jog santykiai tarp JAV kuo labiau atšiltų su Kremliu diktatoriškai. Rašydama apie G. Shultzą dešinioji šio krašto spauda reikalavo, jog „George Shultz must go“. Bet nežinint dešiniųjų nepasitenkinimo sekretoriaus vedama užsienio politika, ji stipriai remia liberalai ir nuosaikius sluoksnius. Ši sekretoriaus ir KGB partnerystė tęsiasi iki š.m. rugpjūčio-rugsėjo mėnesių, kai KGB surežisavo JAV žurnalisto N. Daniloffo suėmimą.

Lūžis ir Reykjavikas

„Kai Visagalis ką nori nubauti, tai tam atima protą“, taip mus moko senų žmonių išmintis. Ši patarlė 100 proc. buvo pritaikyta KGB viršininkų nutarimui, už JAV suimtajį Gennadijų Zacharovą suimti Nicholas Daniloffą. Nieko kvailesnio KGB vadovybė negalėjo sugalvoti, įsakydama areštuoti visiškai nekaltą JAV žurnalisto, kurio supakuoti lagaminai jau stovėjo prieganyje, belaukdami išvykimo iš „melų imperijos sostinės“.

Taiigi dabar jau galima grįžti prie pirminės prielaidos, kad kiekvienas žinovas galvoja, jog tik jis vienas tegali tą reikalą geriau sutvarkyti ir esamą uždavinį teisingiau nešvankiu bolševikų bendradarbiu, kur priimami iš rūsų, suvargę George Shultz-KGB padirbtieji dokumentai, lyg jie būtų tikri originalai.

TEN, KUR LAISVĖ GIMĖ

VINCAS ŠALČIŪNAS

22

Dar už kelių mylių, pačiam pusiasalio iškyšuly, yra įsigūžęs Pigeon Cove miestelis, plačiai žinomas kurortas. Pakrantė labai uolėta, bet yra ir smėlio paplūdimys. Dėl šalto vandens besimaudančių mažai, bet už tai miestelis pilnas vasarotojų. Abipus gatvės senoviškos pastatų daugybė įvairiausių parduotuvių, kurias minios lanko gal tik iš nuobodumo. Gatvė pavažuoti neįmanoma. Šiaip taip išsi- grūdų ir vargais negalais suradom savo kelią. Nežinau dėl ko, bet N. Anglijoj visur trūksta gatvių pavadinimų, kelio numerio lentų ir rodyklių. Jeigu esi tik pakeleivis, būk pasirošęs paklaidžioti!

Istorinėse vietose

Nelankyti Massachusetts istorinių vietų — nuodėmė. Už tai jas ir lankėme. Matęs Bunker Hill ir Benningtono didelius paminklus pavieniams mūsųms paminėti, maniau, kad prie Lexingtono ir Concordo, kur prasidėjo revoliucijos karas, būsiu dar didesni paminklai. Bet skaudžiai apsirikau, atsidūręs Lexingtone.

1774 m. Concorde susirinkęs provincijos kongresas paskelbė Massachusetts visišką atsisakymą nuo Britanijos. Netrukus buvo suorganizuoti pirmieji minutinių dalinių, o jų karinis turtas čia buvo laikomas rūsiuose ir daržinėse. 1775 m. balandžio 19 d. britų kariai pradėjo žygi iš Bostono tą turtą atimti.

Kad „gal laikinai ir galima užmiršti Katyno masines lenkų karininkų žudynes, Pabaltijo kraštų okupaciją, tik prieš 20 metų įvykdytą Čekoslovakijos ir prieš 30 metų Vengrijos išprievartavimą, koncentracijos stovyklas ir kitus komunistinio įsilaivinimo malonumus, dar priedo užsimerkti prieš šešerius metus prasidėjusį ir besitęsiantį Afganistano nekaltų moterų, senelių ir vaikų žudynes. Šio krašto okupacija išvarė iš nuosavų pastogių gal tris, gal 5 milijonus to krašto gyventojų, nes tokie dalykai taip toli nuo Amerikos krantų ir ant galvų dar kol kas nebyra „laisvinimo branduoliniui nuodai“, nors pašonėje vis įnirtingiau komunistinis išpera, toks Ortegga, graso iš Maskvos gautais naujaisiais ginklais. Bet vis tiek čia dar palyginti ramu“.

Bet staiga, lyg žaibas perskrodžia ramų dangų. Maskvoje vadinamose Lenino kalvose KGB suima JAV nekaltą žurnalistą vien tik tam, kad JAV paleistų tik nesenai areštuotą KGB plk. snipą G. Zacharovą. Ne, tai jau per daug. Už tokią sovietų šunybę galima ne tik sovietų diplomatus iš JAV pasiūsti, iš kur jie yra atvykę, bet jeigu būtina reikės, tai Maskvoje paliksime tik sekretorius, be jokių ambasadorių! Žinoma, tokiame valstybės sekretoriaus sprendimui tikriausiai pritarė ir pats Ronald Reagan, samprotauja G. Shultz. Kaip nutarta, taip ir vykdyta. JAV-Sov. S. goss diplomatinių santykių artėjo prie Šiaurės asigalio ledynų gadynės.

Ir lyg koks pragiedrulis tamsiame, audringame danguje pasirodė KGB įgaliotinio M. Gorbaciovo veidas, besisypasas, dešinėje rankoje ištiesęs Reykjaviko alvyv šakelę.

Tai gal dar bus viena priešpaskutinė proga, galvojo George Shultz, Reykjavike įrodyti, jog tik jis vienas gali suguldyti į vieną lovą mešką — su avinui! Reykjaviko ištisios, rodos, jau bepražystanti alvyv šaka šaltoje Islandijos saloje žvablių vėjų buvo taip sužalota, kad Vakarų ir Rytų galybių vadovai nusukbėję neatsisveikinę į namus, kad kokia pikta sloga nesusergtų.

Viltys Vienoje

Beliejant tonomis spaustu-

Jų pirmasis susidūrimas su vietiniais patrijotais įvyko Lexingtone pakeliui į Concordą.

77 sukilėliai, susirinkę Buckmano smuklėje, nutarė pasipriešinti 800 atžygiuojančių karių. Jų vado kpt. Parkerio žodžiais „neatidėkite ugnį pirmieji“, bet, jeigu jie nori karo, tepradedama jis čia“, yra įrašyti kovos vietą žymintiam akmenyje. Sukilėliai mūšį pralaimėjo su dideliais nuostoliais. Žuvusiems atminti vėliau ten buvo pastatytas kuklus paminklas. Taip pat čia stovi varinė statula, vaizduojanti kpt. Parkerį. Mūšio vietos viduryje yra aukštai iškelta Amerikos vėliava. Be dar kelių istorinių pastatų, Lexingtonas savo išvaizda ar paminklais neatrodo esąs „vartai į laisvę“ ar „Amerikos laisvės gintinė“, kaip skelbia turistinės knygelės.

Concordas (16,300 gyv.) užima svarbesnę vietą Amerikos istorijoje, negu Lexingtonas, nes čia puritonai valstiečiai „paleido pirmą šūvį, nuaidėjusį per pasaulį“. Tai revoliucijos karo pradžia! Į miestą įvažiuos, kairėje stovi didelis, baltas žyminis poeto R. W. Emersono namas, kuriame jis gyveno 1835-82 m. Jo senelio namas kurį laiką gyveno rašytojas N. Hawthorne. Abu šie namai yra atviri lankytojams.

Miesto centre yra didelio grožio balta bažnyčia — susirinkiminė, po gaisro atstatyta 1801 m. Jos fasadą puošia 4 stambios kolonos su stogeliu viršuje, iš kurio iškyla keturkampis bokštas su laikrodžiais. Ant jo šešių kolonų viduryje yra didžiulis varpas. Virš tų kolonų yra šešiakampė patalpa su langais ir „kepure“, kurios centre yra aukštai iškelstas stiebas su vėjarodžiu. Tai dar vienas unikalus N. Anglijos pastatas. Jame vyko anksčiau minėtas provincijos kongresas.

Jau minėjau, kad britai atžygiavo paimti ar

Rimties valandėlei

TIK ŽMOGUS TURI LAISVĄ VALIĄ

Kita žmogaus dvasinės prigimties apraška yra jo laisva valia. Laisva valia yra suprantamas žmogaus gebėjimas apspręsti savo veiksmus, kaip ir kada jam patinka. Aišku, kad tas tinka normaliems žmonėms, kurie veikia ne pagal aklą aistros impulsą ir kurie savo nervų sistemoje neturi kokio nors paveldėjimo liekanų. Jei įrankis yra sugedęs, aišku, kad jis negali paklusti valios vadovavimui. Bet tai yra išimtys.

vių dažus į kantrųjį popierių, nuo spalio 12 ligi lapkričio 6 d. buvo piliečiams įtaigojama, kad su bolševizmu įgaliotiniu Edvardu Severdnadze kantrusis George Shultzas galės Vienoje surasti bendrą bazę „branduoliniams ginklams iš šio pasaulio pašalinti“.

Ir vėl nusukbėjo už jūrių valstybės sekretorius į gražiąją Vieną, R. Reagano palaimos lydimas. Apie Severdnadze ir Shultzos susitikimus spauda pranešinėjo, kad net per 4 ar 5 valandas šie diplomatinio pasaulio milžinai stengėsi surasti bendrą kalbą. Ir galop visi pasitarimai pavirto į dūmus. Lapkričio 7 d. JAV ir likusio pasaulio spauda pranešinėjo, kad visi pasitarimai suiro, lyg blogai adomas maišas. Niekada daugiau neįvyks to laukto dviejų vadų susitikimo. Teliks tik esami vėsoki diplomatiniai santykiai.

Mano galvoje kyla toks klausimas: nejaugi G. Shultzas, tikrai būdamas aukšto intelekto ir Harvardo universiteto išsilavinimo žmogus, jis nors vieną savo gyvenimo sekundę būtų leidęs sau tokia prabanga, kad pagalvotų, jog su Sovietais galima susitarti.

Su Sovietais galima susitarti, jeigu mes priimsime jų diktatą, kaip kad Jimmy Carter ir glevėsčiavosi su L. Brežnevu Vienoje. Toje pačioje Vienoje, iš kur G. Shultzas skubėjo į Prancūziją informuoti socialistą Mitterrandą, kad kas neįmanoma, tai neįmanoma.

Sovietai niekada neat-sisakys nuo branduolinio šantažo, ligi JAV neišvystys savo priešginklio prieš jų raketas. Tad ir stengiasi Sovietai visais įmanomais būdais Ameriką sukludyti, kad tik SDI ginklas jiems dangauje neparašytų „Mane — tekeli pares“!!!

Taisyklė — žmogaus veiksmų laisvė.

Aiškūs įrodymai, kad žmogaus veiksmas yra laisvi, yra vidinė patirtis. Mes jaučiame, kad, jei norime, galime su kitais žmonėmis elgtis gerai arba blogai, galime dėl ko nors su kitais susitarti, bet jei norime, galime to susitarimo išvengti, jo atsisakyti. Jei norime kam nors ne dovanoti, o atkeršyti, galime tai padaryti. Jei norime dirbti, o netinginiuoti, galime dirbti. Visuose tokiuose veiksmuose mes darome tai, ką norime ir jaučiame, kad galime pasiegti ir priešingai.

Tokia mūsų vidinė patirtis turi tiek vertės, kiek jaučiame, kad mūsų veiksmas yra laisvi, ir suvokiame, kad juos atliekame laisvai pasirinkdami. Tačiau yra veiksmų, kurie nepriklauso nuo mūsų laisvos valios, nuo mūsų laisvo pasirinkimo. Jei šviesa labai stipri, mūsų akys savaime prismerkia. Yra mūmųse tam tikri instinktai ir polinkiai, tam tikri savaimingi judesiai, kurie nepriklauso nuo mūsų noro ar valios. Mes puikiai skiriame, kad tam tikri judesiai, veiksmas yra tik iš dalies laisvi. Pvz. mirkčioti akimis, nuryti seiles gali priklausti nuo mūsų, bet lygiai gali būti dėl kitos išorinės ar išvidinės priežasties. Mes turime pilną supratimą, kurie mūsų veiksmas yra laisvi, kurie nelaisvi. Mes turime dar vieną mastą veiksmams apspręsti — tai mūsų sąžinė. Ji niekad neapgauna, ji puikiai skiria laisvus veiksmus nuo nelaisvųjų. Čia klaidos negali būti.

Liudijimas vidinės patirties gali būti ir skirtumas tarp prijaunimo gyvulių ir auklėjimo kūdikių. Gyvulus prijaunamas jį baidžiant, kai klysta, ir atlyginamas maistu, kada gerai atlieka jam nustatytą uždavinį. Ne taip elgiamasi su kūdikiu, vaiku, kuriam supratimas įkalamas ne baismėmis, bet aiškinimu, kodėl taip, o ne kitaip turi elgtis. Jei tad žmogus nebūtų laisvas, jo auklėjimas būtų visiškai nenaudingas, o protiniai argumentai, kurie jam teikiama būtų tik laiko gaišinimas. Nepaisant auklėjimo, jei žmogus neturėtų laisvos valios, jis elgtųsi vien tik pagal juslines paskatas. Auklėjimas yra įmanomas tik tada, kai yra galimybė elgtis tiek gerai, tiek ir blogai.

J.V.

sunaikinti čia minutinių laikomą karinį turtą. Sukilėliai nutarė jį ginti už Concord upės, bet jiems buvo įsakyta nepradėti šaudyti pirmiesiems. Ir kai britai pirmieji paleido šūvius, užvirė karšta kova. Iš gretimų kaimų atsukbėjo pastiprinimai ir britai ėmė netvarkingai trauktis. Tuoj po to revoliucijos karas išsiliepsnojo visur. Dabar mūšio vietą stovi paprastas, neaukštas obeliskas, o kitoj upės pusėj — Minutinko statula. Tikėjau, kad įspūdingesnio tokios svarbios vietos atžymėjimo!

Quincy mieste (84,000 gyv.) yra dviejų JAV prezidentų gimtiniai namai ir Adams valstybinė istorinė vieta. John Adams, 2-sis JAV prezidentas, gimė mažam, dviejų aukštų mediniam namely, statytam 1681 m. Atrodė, kad jo išorė niekada nebuvo dažoma. Namelio vidus gana kuklus, kalkėmis dažytos sienos, bet pagal ano meto gyvenimo standartą, gana patogus. Geresnio namo Johno tėvas nebūtų galėjęs įsigyti, nes buvo tik mažaisis ūkininkas, o žiemą taisydavęs batus.

Gretimai stovi kiek didesnis, geriau prižiūrtas, medinis namas, kuriame John Adams su žmona kurį laiką gyveno. Čia jiems gimė sūnus John Quincy, kuris vėliau tapo 6-ju prezidentu. Kurį laiką pas tėvus gyvenęs, J. Quincy iš jų nupirko savo gimtą namą, kuriame išgyveno iki 1782 m. Šiuos abu namus dabar prižiūri valstybinė parkų tarnyba.

Perleids savo namus sūnui, John Adams su žmona Abigaile apsigyveno Quincy miestelyje, dideliame dviejų aukštų name, kuris dabar laikomas istorine vieta. Prieš išrenkant jį prezidentu, John Adams tarnavo JAV komisijonierium Prancūzijoje, buvo pirmuoju ambasadorium Anglijoje, George Washingtono viceprezidentu. Prezidentu buvo išrinktas 1796 m.

(Bus daugiau)

Solistai Daiva Mongirdaitė ir Rimtautas Dabšys dainuoja dueta lapkričio 9 d. Los Angeles Lietuvių Fondo dainos ir muzikos pobūvyje. Prie pianino kompozitorė Raimonda Apeikytė.

Nuotr. V. Gilio

LIETUVIAI CALIFORNIJOJE

PRISIMINTAS JULIJONAS BŪTENAS

Kai kadaise dr. A. Razma ir kiti entuziastai kėlė mintį steigti milijoninį fondą, kurio nuosimčiai būtų naudojami remiant kultūrinius lietuviškus reikalus, net didžiausi optimistai nemanė, kad, praėjus 20 metų nuo inkorporavimo Lietuvių Fondas išaugs daugiau 3 milijonų dolerių.

Los Angeles Lietuvių Fondo komitetas, norėdamas lietuvių visuomenei priminti, kad Fondo ugdymas tęsiamas toliau – užsibrėžus surinkti 5 mil. dolerių, lapkričio 9 d. Šv. Kazimiero parap. salėje surengė dainos ir muzikos pobūvį, į kurį pakvietė solistę Daivą Mongirdaitę, pasižymėjusią kaip lyrinį koloratūrinių sopraną. Ta proga buvo prisimintas tautos herojus Julijonas Būtenas parašytu nuleistas į Kazlų Rūdos miškus, žuvęs 1951 m. gegužės mėn.

Pirm. J. Činga, pradėdamas šią dainos ir muzikos popietę, pasveikino susirinkusius Fondo rėmėjus, pasidžiaugdamas, kad šiandien šiame pobūvyje dalyvauja Lietuvos gen. garbės konsulas ir solistė Čekanauskai, kompozitorius laureatas Bronius Budriūnas, kurio du broliai taip pat yra buvę žymūs kompozitoriai, ir daugelis kitų žymių svečių. Pirmininkas priminė, kad šiemet B. Budriūnui buvo paskirta Lietuvių Fondo premija už jo ilgą muzikinę kūrybą. Toliau jis paaiškino, kad Lietuvių Fondas remia visus svarbiuosius lietuviškus projektus. Jaunimo ansamblių vyktantį Pietų Ameriką, buvo paskirta 1,000 dol., o PLJS valdybos veiklai paremti – 7,500 dol. ir kitiems jos darbam apie 5,000 dol.

Programos vedėja R. Navickaitė supažindino su viešnia soliste, atvykusia iš JAV rytinio pakraščio; baigusi Bostono universitete muziką, koncertavo beveik visuose didesniuose lietuvių telkiniuose, dainavo daugely operų. Solistė programą pradėjo kompozitorės G. Gudauskienės kūryba „Piemenėlis“ ir „Vasara“. Nors kompozicija nesudėtinga, bet kelianti nuotaiką, imponuojanti, teikianti estetinio pasigėrėjimo, tinkamai parinkta pradedant koncertą. Toliau solistė padainavo „O kas“ ir „Dainužė“ (Stasio Šimkaus), „Išdykęs rudėlis“, „Šauksmas“ (B. Budriūno) ir „Žvaigždutė“ (B. Dvariono). Šios dainos jau ne kartą girdėtos, bet jautriai nuteikiantios klausytoją, pažadindamos nostalgiją ir teikiančios viltį šviesesniai rytojui. Išleptos publikos skoniui, ypač muzikos mylėtojams, mėgstantiems klasikinę muziką, buvo proga išgirsti Fr. Šuberto tris populiarias kompozicijas, kurios jį padarė nemirtingu. Spėjant iš audringo plojimo, atrodo nuotaikingiausia buvo „Auf dem Wasser zu singen“. Įdomi buvo daina iš

LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ SĄJUNGOS NUTARIMAI

Konferencija, įvykusi
1986 m. rugsėjo 20-21 d.

1. Konferencija pagarbiai prisimena istorijos būvyje žuvusius brolius ir seseris laisvės kovose. Gilia pagarba ir susižavėjimu stebime pavergtosios tautos kovą už laisvę, nepriklausomybę ir žmogaus teises. Solidarizuodama su brolių kova ir kančia reikalauja, kad okupantas atitrauktų visas karines ir kitokias okupacines pajėgas iš okupuotos Lietuvos, kad ji galėtų netrukdomai vykdyti savo suverenumą. Taip pat reikalauja, kad okupantas kuo skubiau sugrąžintų visus kalinius ir tremtinius į tėvynę ir atlygintų jiems visus padarytus nuostolius. Tuo reikalauja krepšiai ir visos tarpautinės institucijos, vyriausybės ir nevalstybinės organizacijos, prašydama pagalbos Lietuvos nepriklausomybę atstatyti.

2. Konferencija pakartotinai teigia, kad Lietuvos laisvinimo pareiga yra šventa kiekvienam lietuviui. To aki- vaizdoje kviečia lietuvių visuomenę siekti vienybės, Lietuvos interesus visuomet keliant aukščiau srovinių reikalų.

3. Konferencija kviečia visus vienminčius ir visus pasaulio lietuvius iškilmingai ir prasmingai minėti Lietuvos krikšto sukaktį, nes krikščionybė atskleidė lietuvių tautai Vakarų kultūros lobius, krikščioniškosios demokratijos prasminguosius idealus ir tautinio išlikimo pilnatį.

4. Konferencija solidarizuojasi Vyriausiajam Lietuvos Išlaivinimo Komitetui ir Amerikos Lietuvių Tarybai, remia jų veiklą ir bendradarbiauja jų darbuose.

5. Konferencija apgailestauja OSI veiklą, kuri skaudina atskirus lietuvius ir kenkia Lietuvos interesams ir specialiai protestuoja prieš OSI sanderį su KGB ir kitomis sovietų įstaigomis, kas nesiderina su Jungtinių Amerikos Valstybių teisėdara. Konferencija prašo centro komitetą pasiūlyti VLIKui ryžtingiau veikti prieš OSI nuokrypas, jungiant visus atskiras veiklos pajėgas.

6. Konferencija įsiskaidina ragina visus lietuvius išsivijoje ir okupuotoje tėvynėje laikyti ypatingą likiminio turinio tautos ir valstybės moralinio vertybės 1918 metų lapkričio 30 dienos Mažosios Lietuvos Tautinės tarybos deklaraciją, Tilžės deklaraciją, kurioje Prūsų Lietuvoje gyvenantieji lietuviai reikalauja Mažosios Lietuvos susijungimo su Didžiąja Lietuva. Sunaikinimai ir gyventojų ištėriojimas nesumažina lietuvių tautos ir ateityje atsikūrusios Lietuvos valstybės teisės į to krašto paveldėjimą.

7. Konferencija skatina VLIKą rūpintis, kad Europos

parlamento 1983 metų sausio 13 d. rezoliucija apie padėtį Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje būtų pateikta Europos parlamento valstybių Ministerių tarybai, ir duoti rezoliucijai tolimesnė eiga.

8. Konferencija pavedė centro komitetui pasirūpinti, kad būsimas Krikščionių Demokratų internacionalo suvažiavimas įvyktų Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

9. Konferencija pageidauja, kad LKDS atkurtų Lietuvių Krikščioniškosios demokratijos studijų klubus.

10. Konferencija siūlo LKDS centro komitetui kuo skubiau įkurti veiksmingą lietuvių krikščioniškosios demokratijos archyvą, kuriame būtų sistemingai kaupiama visa archyvinė medžiaga.

11. Konferencija prašo centro komitetą studijuoti galimybes perspausdinti ir išleisti „Apžvalgą“ ir „Tėvynės Sargą“ istorinius kompleksus.

12. Konferencija prašo centro komitetą studijuoti galimybes sužadinti „Tėvynės Sargą“ leidimą iki 4 ar 6 numerių metuose.

13. Konferencija labai vertina popiežiaus Jono Pauliaus II dmesį lietuvių kančiai ir tautos laisvės kovai. Ypatin- gai brangina jo asmeninį dmesį minint šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį, Lietuvos krikšto sukaktį, arkivyskupo Jurgio Matulio paskelbimą palaimintuoju ir visoki kitoki prielankumą. Konferencija popiežiui nuširdžiai dėkoja, jį sveikina ir reiš- kia gilią pagarbą ir prisirišimą.

14. Konferencija nuširdžiai dėkoja ilgamečiui LKDS centro komitetui pirmininkui Vladui Šoliūnui, vicepirmininkui ir Europos Lietuvių Krikščionių demokratų Tarybos pirm. Adolfui Venskui ir kitiems komiteto nariams už pasiaukojantį darbą lietuviškajai krikščioniškajai demokratijai ir LKDS.

15. Konferencija pritaria prezidento Ronald Reagano užsienio politikai ir jo tvirtam nusistatymui kovoti prieš komunistinę ekspansiją pasaulyje ir talkinti pavergtųjų tautų suverenumo atstatymui.

16. Konferencija dėkoja visiems jį sveikinusiems ir savo ruožtu sveikina lietuvių vyskupus Paulių Baltakį, Vincentą Brizgį ir Antaną Deksnį, Lietuvos Diplomatinės šefą ir atstovą Washingtono dr. St. Bačkį, Lietuvos diplomatinę tarnybą ir generalinius konsulus, VLIKą, ALTą ir visus geros valios lietuvius, dirbančius Lietuvos laisvei ir gero-vei.

Viešpats Dievas nori, kad kiekvienas žmogus žemėje dirbtų koki savo darbą. Jis nemėgsta ant lauko ežių atsėdusiu ir į sėją bei arę darbą žiūrinciu. Reikia tau nedelsiant pasirinkti darbą, kuris duotų tavo gyvenimui tikslą ir prasmę.

G. Papini

Lituanistikos Katedra
The Endowed Chair
of Lithuanian Studies
University of Illinois
at Chicago

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1986 m. rugsėjo mėnesį:

1,600 dol. Gediminas Balandas, Warren, MI (iš viso 6,600 dol.).

1,300 dol. Albinas ir Eugenia Šatraitis, St. Petersburg Beach, FL.

1,000 dol. A. A. Algirdo Grybausko atminimui – draugų auka, per Stefaniją Grybauskienę, Chicago, IL; B. Gediminas Mickevičius, Michigan City, IN; Petras Mikalauskas, Omaha, NB (iš viso 2,000 dol.); a. a. dr. Juozas ir Emilijos Pajaujų atminimui – šeimos auka, per Vytautą Anonį, Rego Park, NY; a. a. prof. dr. Prano Aleksandro Šveikausko atminimui – dr. Maria L. Šveikauskienė, Boston, MA; Lisa Maria Tender, Washington, DC (iš viso 1,100 dol.).

500 dol. Julius Čyžas, Inglewood, Australija; dr. Vytautas ir Albina Gaveliai, Collinsville, IL; a. a. Marijos Bagdonaitės Grebliūnienės atminimui – Vincentas Grebliūnas, Colorado Springs, CO; Aleksas ir Made Kirsoniai, Rancho Palos Verdes, CA; Liudas ir Agnė Norantai, Hiram, ME; Eugenija Repečytė, Hamilton, Kanada; Pranas ir Stasė Staneliai, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 1,000 dol.).

400 dol. A. a. dr. Jurgio ir Marijos Piaseckaitės Šlapelių atminimui – Aloyzas ir Gražutė Siručiai, Santa Monica, CA (iš viso 500 dol.).

250 dol. Tadas ir Česlova Alekšoniai, Braintree, MA (iš viso 750 dol.); Vaidotas ir Rimvydas Baispiai, Costa Mesa, CA; Romas ir Nerija Kasparai, Arlington, VA (iš viso 530 dol.); Mike Petokas, Upland, CA (iš viso 300 dol.).

235 dol. Antanas ir Birutė Pociai, Elizabeth, NJ (iš viso 510 dol.).

200 dol. Norman ir Ona Karašai, Denville, NJ; Vincas Klova, Bell Gardens, CA (iš viso 1,700 dol.); a. a. Prano Lemberčio atminimui – Monika Lembertienė, Santa Monica, CA (iš viso 300 dol.); dr. Vytautas ir dr. Ina Užgirių, Worcester, MA (iš viso 1,200 dol.); John E. Waylonis, Fairfax Station, VA (iš viso 500 dol.).

180 dol. Marija Damijonaitytė-Damas, Naperville, IL (iš viso 500 dol.); dr. Vacys ir dr. Augusta Šauliai, Chicago, IL (iš viso 1,980 dol.).

150 dol. Rimvydas ir Dalia Jakai, Norristown, PA (iš viso 405 dol.).

127 dol. A. a. Prano Liaugaudo atminimui – Eugenija Liaugaudienė, Parsippany, NJ (iš viso 202 dol.).

120 dol. Bronius Masiokas, Aurora, CO (iš viso 180 dol.).

110 dol. Alfonsas ir dr. Marija Svolčiai, Baltimore, MD (iš viso 160 dol.).

102 dol. Karolis Drunga, Chicago, IL; kun. Juozas Pragubickas, Elizabeth, NJ; Marija Pranskevičienė, Chicago, IL (iš viso 172 dol.); kun. Anthony Račkauskas, Sunny Hills, FL.

100 dol. Jonas Adomaitis, Chicago, IL (iš viso 300 dol.); Algis Alantas, Bloomfield Hills, MI; Albinas Azukas, Hoboken, NJ (iš viso 350 dol.); Stasys ir Ona Bačkiai, Washington, DC; a. a. Adelės Benokraitienės atminimui – Vincas Benokraitis, Cleveland, OH (iš viso 102 dol.); Vincas ir Petrė Dubauskai,

Woodhaven, NY (iš viso 330 dol.); Erdvilis ir Rymantė Janulaičiai, North Easton, MA (iš viso 170 dol.); Mečys ir dr. Rūta Jauniskiai, East Northport, NY (iš viso 400 dol.); Veronika Krašauskienė, Surfside, FL (iš viso 550 dol.); kun. Jonas Kucingis, Los Angeles, CA (iš viso 200 dol.); Petras Lany, Asbury Park, NJ; Edvardas ir Vilhelmina Lapai, Melrose Park, IL; Jonas Liorentas, Hollywood, FL (iš viso 600 dol.); Kazimieras Mikolajūnas, Chicago, IL (iš viso 1,100 dol.); kun. Jonas Pakalnikis, Brooklyn, NY (iš viso 200 dol.); Balys ir Emilija Pakštai, Chicago, IL (iš viso 200 dol.); Augustinas Paulionis, Shelbyville, IL; Dr. Justinas ir Regina Pikūnai, Detroit, MI; Vytautas ir Danutė Putriai, Chicago, IL; dr. Leonas ir Ona Sabaliūnai, Ann Arbor, MI (iš viso 700 dol.); Antanas Šeduikis, Brockton, MA (iš viso 140 dol.); Vytautas Sinkus, Chicago, IL; Petronėlė Staniskienė, Baltimore, MD (iš viso 150 dol.); dr. Danguolė Surantas, Rockford, IL; Švedijos Lietuvių Bendruomenės valdyba, per V. Vilkėną; V. Vėbeliūnas, Lattingtown, NY (iš viso 200 dol.).

90 dol. Dr. Peter Banys, San Francisco, CA; Anatolijus ir Virginija Butai, Falls Church, VA (iš viso 340 dol.); dr. A. Lipskis, St. Charles, IL; Juozas Parožinskas, Chicago, IL; dr. Birutė Petrulis-Preikstas, Oakhurst, NJ; J. Žaliaduonis, New York, NY (iš viso 290 dol.).

75 dol. J. P. Palukaitis, Harbert, MI (iš viso 300 dol.).

52 dol. Kun. dr. Valdemaras Cukuras, Putnam, CT (iš viso 1,052 dol.); Jonas Vainius, E. Northport, NY.

51 dol. Aldona Činikienė Adomienienė, La Crescenta, CA.

50 dol. Pranas Aglinskis, Chicago, IL (iš viso 150 dol.); Elena Baltrušaitienė, Chicago, IL (iš viso 150 dol.); Kazimieras Bandzevičius, Los Angeles, CA (iš viso 150 dol.); Eugenia Budelskis, Schiller Park, IL; Antanina Čejauskienė, Omaha, NE (iš viso 104.50 dol.); kun. Viktoras Dabušis, Seminole, FL; Algimantas Druseikis, Rochester, NY (iš viso 150 dol.); Elena Jasaitienė, Des Plaines, IL (iš viso 550 dol.); Leopoldas ir Vida Jeselskiai, Chicago, IL; Povilas Karosas, New Britain, CT (iš viso 70 dol.); Jonas ir Ona Kavaliūnai, Beverly Shores, IN (iš viso 460 dol.); Barbora Kriškauskienė, Canton, MI; Bronius ir Regina Latožiai, (iš viso 100 dol.); Marija Macevičienė, Chicago, IL (iš viso 250 dol.); Stasys ir Elena Mikšiai, New London, CT; dr. Henrikas Nagys, La Salle, Kanada; Leonas ir Isabelle Oksai, Los Angeles, CA (iš viso 150 dol.); dr. Ignas Povilaitis, Danbury, CT (iš viso 150 dol.); Nijolė Šleženė, Walpole, MA; Agota Suopienė, Chicago, IL (iš viso 75 dol.); Viktoras ir Ona Šilenai, Erie, PA (iš viso 200 dol.); Narimantas ir Janina Udriai, Birmingham, MI; Stasys ir Sofija Vaskiai, St. Petersburg Beach, FL.

(Bus daugiau)

Lietuvių Fondo dainos ir muzikos pobūvyje Los Angeles Šv. Kazimiero par. salėje lapkričio 9 d. programos dalyviai. Iš k. solistė Daiva Mongirdaitė, pianistė Raimonda Apeikytė, solistas Rimtautas Dabšys, prof. Elena Tumienė, programos vedėja Rima Navickaitė ir Liet. Fondo L.A. komiteto pirm. Jonas Činga.

Nuotr. V. Gilio

Be abejo
jūs geriate
MARTELL.

MARTELL COGNAC

Konjakų pasididžiavimą nuo 1715 metų.

Imported Cognac. 80 proof. The J. & F. Martell & Co., Cognac, France.

Midland Federal
Savings and Loan Association

70 metų aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69TH STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE
598-9400

MOTERYS SOVIETŲ KALĖJIMUOSE

JUOZAS PRUNSKIS

Vienos konferencijos metu lapkričio 6 d. Massenpalast salėje buvo suruosta persekiojamos moters popietė, kurią pravedė Gintė Damušytė su kitų tautų talkininkėmis. Popietę rengė įvairių tautinių ir religinių grupių Tarptautinė Rezistencijos koalicija.

Toje popietėje dalyvavo trys moterys, kankintos Sovietų Sąjungos kalėjimuose: totorė Aishe Seytmuratova, ukrainietė Nadia Svitlychna ir latvė Valentine Lasmane. Tai buvo ne vien svarstybų popietė, bet ir spaudos konferencija. Kiekviena buvusi kalinė papasakojo, kaip joms teko badauti dėl labai menko maisto, kaip aukštas darbo normos joms užkraudavo, kad norint jas atlikti, kartais tekdavo dirbti 14 valandų per parą, o normos neatlikus, buvo mazinamas maistas, kuris ir taip buvo tik toks, kad nemirtum iš bado. Kai kurios moterys buvo nuteistos 25 metams kalėjimo.

Totorė Aishe Seytmuratova buvo kalinama Mordavijos kalėjime ir darbo vergų stovykloje. Ji pasakojo, kad politiniai kaliniai turi didesnius sunkumus iškęsti, kaip kriminaliniai. Moteris politinė kalinė tegali per mėnesį pirkti iš kalėjimo krautuvėlės tik už 5 rublius. Moterys visai neturėjo laisvės: ruošė loterijas, koncertus, o kai kur net įtikino savo vyrus atsistiekti nuo tradicinių Velykų skanumynų ir pinigų išleisti vaikų auklėjimui. Taip Alytuje atsirado Vaikų nameliai!

Ilgametė Lietuvos Vaiko draugijos pirmininkė Nemeikšaitė su Vincenta Lozoraitiene 1929 m. pradėjo leisti

košės ir labai skystos sriubos. Vakarienei gaudavo gabalą sūrio, silkės, truputį bulvių košės, kartais kopūstų, tik virto vandens duodavo kiek kurį norėjo. Kartą per dešimtį dienų galėjo nusimaudyti. Kalinė per metus gaudavo dvi dryžuotas sukneles, šaliką, žiemą švarką ir batus. Turėjo dirbti 6 dienas savaitėje po 8 valandas. Dažniausiai tekdavo siūti pirštines, švarkus, čižinius ir kareivių uniformas. Darbo normos didelės ir dažnai tekdavo užtešti ilgas valandas darbe.

Totoriai iš savo gimtojo Krymo 1944 m. buvo masiškai tremiami. Išvežė į tremtį apie 238,500 nekaltų žmonių. Jų tarpe buvo 93,000 moterų, 112,000 vaikų ir jaunuolių, arti 30,000 vyrų invalidų, partizanų, senelių. Išvežė, nežinodami, kad daugelis buvo kovoję prieš nacius. Trėmimai tęsėsi trejetą savaitę. Vėžė uždarytuose galvijų vagonuose, kuriuose truko oro ir maisto, kad tūkstančiai mirė pakeliui. Jų lavonai paprastai buvo išmetami iš vagonų.

Nuvežti į Centrinę Aziją, totoriai dažniausiai buvo išmetami ant gryno lauko, be pastogės. Tik dalis laimingesnių pateko į daržines. Jau pirmais metais žuvo arti 110,000, daugiausia moterų ir vaikų. Tai sudarė arti 46% totorių. Tremtiniais nebuvo leidžiama eiti toliau kaip 5 kilometrus nuo vietos, kur jie buvo išmesti. Vaikai laidodavo savo tėvus. Ir tie žiaurumai tęsėsi iki Stalino mirties. Chruščiovo laikais totoriams jau buvo leista keliauti iš savo vietos, bet nebuvo leista grįžti į tėviškes. Jei kurie grįžo, tuos

DRAUGAS, šeštadienis, 1986 m. lapkričio mėn. 22 d. 5

vėl ištrėmė iš Krymo.

Ukrainietė Nadia Svitlychna liudijo, kad kai kurios moterys Sovietų kalėjime buvo išlaikomos 25 metus, nors pagal įstatymus aukščiausias bausmės būtų 15 metų. Iš vieno kalėjimo į kitą moterys buvo lydimos automatais ginkluotų sargų su šunimis. Sargai jas net veda į tualetą ir stebi joms savus reikalus atliekant. Kartais daromos jų kratos išrenkus.

Tačiau kalinamų moterų galvos nėra nuskutamos, kaip vyrų. Tik už bausmę, vis dėl to, Ratušinskajai 1985 m. nuskuto galvą. Nelaimė, moterys negauna jokių lengvatų savo mėnesiniuose rūpesčiuose. Joms tenka apsiplauti naudojant paprastus skudurus ir panaudojant valgomai skirtus dubenėlius. Taip buvo Kievo kalėjime jai ten būnant 1972-1973 m. Ypač sunku motinoms, kurios turi maitinti kūdikius. Joms yra specialūs vadinami motinų lageriai. Bet jei tokią motiną už kokią enkavedistų sugalvotą bausmę uždaro į kalėjimą, kūdikis per porą savaitių negali būti motinos maitinamas. Kai viena motina paprašė sargybinių, kad duotų jai indelį, kad ji galėtų būdamas karceryje, parūpinti savo pieno mažyčiui, sargybinis jai patarė panaudoti tualetą reikalams skirtą indą.

Moterys neduoda teisę turėti veidrodžių. Kalėjimo sąlygos taip nepakeliamos, kad Kazanės psichiatrinės ligoninės uždarytoji Raisa Ivanovna nusizūdė. Ukrainos Helsinkio komiteto narys Jurij Lytvyn taip pat nusizūdė 1984 metais. Anna Mychalenko tebelaikoma Kazanės psichiatrinėje ligoninėje ir jos ikalinimo laikas be ribos. Kalinys Viktor Rafalsky psichiatrinėje kalėjime laikomas jau 20 metų ir nežino, kaip ilgai toks žiaurus jo kalinimo laikas tęsis. Kai 1985 m. areštavo Josipą Terelį, jo žmona Olena paliko vargę su savo trimis 1-8 m. vaikais. Iš jos buvo atimta tarmyba, atimtas butas, persekiojama ji turėjo rasti būdą ginti vaikus nuo bado ir dar nors kiek padėti vyrui, laikomam už 3000 kilometrų gulage. Vienintelė kalinamų moterų viltis, kad baigusios bausmę bus išleistos, bet ir tada vargiai nepasibaigia. Pvz. Stefania Petrach sužinojo, kad jos vyras Petro Sičko ir jos sūnus Vasyľ Sičko, abudu ukrainiečių Helsinkio grupės nariai, dar jų bausmės laikui nepasibaigus, gavo pranešimą apie jų kalinimo pratęsimą naujiems 3 metams. Kalinių Juri Lytvyn ir Valeri Marčenko motinos neteko jų visiems laikams — jie mirė kalėjime. Kalėjime dėl sunkių sąlygų ir dėl mediciniškos priežiūros stokos mirė Vasyľ Stus. Jo motina, sesuo ir žmona jo niekada nebe pamatys. Nei motina Stuso nei motina Lytvyno negavo leidimo savo kalėjime žuvusius sūnus palaidoti gimtojoje Ukrainoje. Jų lavonai nebuvo atiduoti.

Raisa Rudenko įkalinta už tai, kad gynė savo pasmerkiamą vyrą Mykolą Rudenką. Dabar įdėd abudu kenčia ištrėmimą. Baigdama savo pasakojimą Nadia Svitlychna pabrėžė, kad ukrainiečių moterų padėtis sunkesnė negu kitų pavergtų tautybių: ukrainiečiai Sovietų Sąjungoje sudaro 16% gyventojų, o procentas ukrainiečių politinių kalinių yra aukščiausias iš visų tautybių.

Šioje spaudos konferencijoje apie moteris kalines buvo perskaitytas pranešimas apie kančias kalinamos rusų poetės Irinos Ratušinskajos, kuri dabar išleista. Kalėjime ji buvo mušama, kentėjo sunkų šaltį. Vis dėlto pavyko išsmugeliuoti jos sukurta knyga, kuri 1986 m. išleista Anglijoje pavadinimu: „No, I'm Not Afraid“.

Šioje spaudos konferencijoje apie moteris Sovietų kalines buvo įvesta ir lietuviškos medžiagos. Iš Paryžiaus atvykusi Karolina Masulytė deklamuavo ištrauką iš Nijolės Sadūnaitės memuarų, o Jolanta Vaičiūtė buvo pakviesta atlikti ikalinių moterų poezijos ir muzikos pynę. Visi pareiškimai ir pasakojimai buvo verčiami į vokiečių ir anglų kalbas. Estų, latvių ir lietuvių moterys buvo išleidusios išspūdingą lankstinuką, kurį redagavo estė Marija Kari ir kur buvo platūs aprašymai kalinamų lietuvių: Editos Abrutienės ir Jadvygos Bieliauskienės. Aprašai anglų ir vokiečių kalbomis, su nuotrauka.

GUMOS IŠVALYMAS

Jei bet kurios rūšies guma (dažniausiai kramtomoji) numetama ant kilimo arba įnešama į namus ant puspadžio, lengviausiai išimama ištrinant tą vietą ledo gabaliuku. Ledas sukleina gumą; tada lengvai galima nugriebti buku (ne aštrių) peilio galu.

Jeigu vaikas įvelia kramtomąją gumą ar išpučia burbulinę („bubble“) gumą į plaukus, geriausiai pavartoti riešutų sviestą (peanut butter) išėmimui, o tada gerai išplauti galvą.

POMIDORAS — MEILĖS OBUOLYS

Prancūzų kalboje pomidoras dar ir dabar vadinamas pomme d'amour, ką reiškia meilės obuolys. Tai kilo iš to, kad pradžioje buvo manyta, jog pomidoras turi meilę sukeliančias savybes. Taipgi, esą, graikų meilės ir grožio deivė Afroditė jau pažinusi pomidorus ir juos labai mėgusi.

nija Uginčienė (Uginchus), o jai padeda Lillian Gedvill ir Julija Pupelienė. Klubo pirm. Denise Vaikutienė pranešė apie muziejaus ruošiamą balių pagerbti sol Algirdą Brazį — gruodžio 6 d. elegantiškoje (su veidrodžiais, kilimais ir t.t.) naujai įrengiamoje muziejaus salėje. Vaisės paruošė tos srities specialistė Vida Talandytė. Gildijos narės, vadovaujamos Eleonoros Katauskienės, pasiryžusios išpuosėti salę originaliai, su solisto gyvenimą ir karjerą vaizduojančiais motyvais.

REDAGUOJA ST. SIEMENIENE, 6307 TROY ST., CHICAGO, ILL. 60629. TELEF. (312) 925-5988

MARIJĄ NEMEIKŠAITĘ PRISIMENANT

(1886.IX.1 — 1970.I.28)

Priešmokyklinio amžiaus vaikų švietimo organizavimas Nepriklausomoje Lietuvoje

Po Pirmojo Pasaulinio karo Lietuva buvo tuščia, išsluota, kaip pavasario aruodas — nei traukinio, nei kareivio, nei iždo, nei administracijos. Kultūros plotai taip pat pūdytais gulėjo. Taip rašė vienas iš Nepriklausomos Lietuvos kūrėjų — Mykolas Krupavičius. Vokiečių okupacijos slėgiami, negausūs šviestuoliai kovojo, kaip anksčiau su rusų išnaudojimu, taip dabar — su vokiečiais.

Tūkstantis devyni šimtai aštuonioliktais metais pavaršę jiems į talką ėmė atsirasti grįžtantieji iš Rusijos tremtiniai. Kai buvo paskelbtas Nepriklausomybė, jaunuoliai, merginos, moksleiviai, studentai, reti įvairių sričių specialistai su krašto patriotizmu jausmais puolė į darbą. Su kokia meile, entuziazmu, su kokiomis gražiomis viltimis kūrė naują gyvenimą! Patys, laisvi, nusikratę svetimų ponų!

Švietimo srity teko organizuoti viską iš naujo, pradžios mokyklas, gimnazijas. Ruošėsi kurti aukštojo mokslo įstaigas. Tik apie priešmokyklinį švietimą negalvota. Tai buvo dar naujenybė net ir karo nepalietose šalyse. Gausios po karo našlaičius globojo seselės—vienuolės. Bene pirmoji moteris, kuri atidarė privatu, bet jau mokslo pagrindais — Frėbelio — paremtą vaikų darželį, buvo Celina Mošinskienė (ji 1976 m. atšventė savo šimtąjį jubiliejų, o 1980 m. mirė Amerikoje). Tačiau tai buvo tik maža mokyklėlė laikinosios socialinės valdininkų vaikams.

Tikroji priešmokyklinio vaikų auklėjimo pionierė—organizatorė valstybiniu mastu iškilo Marija Nemeikšaitė. Kaip tik šiemet suėjęs 100 metų nuo jos gimimo, jos vardas su pagarba minimas.

Marija Nemeikšaitė, anksti likusi našlaitė, augo ir formavosi didžiųjų patriotų šeimos Pūtvių-Putvinskių įtakoje. Artima M. Konstantino Čiur-

Marija Nemeikšaitė, priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimo pradininkė Nepriklausomoje Lietuvoje.

lionio broliams ir seserims, perėmė ir jų mistiniai—idealistine pasaulėjauta. Pati daug laimės nepažino, šeimos nesukūrė, bet mylėdama vaikus, motiniška širdimi užsiėmė troškimu rūpintis visos Lietuvos vaikais. Gabi, švelni, plačios vaizduotės ir ryžto, baigė Berlyne Frėbelio vaikų darželių auklėtojų kursus ir pradėjo Lietuvoje organizuoti priešmokyklinio amžiaus vaikų švietimą. Būrys jautrių, jai artimų inteligencijų perėmė jos sukūrę „Kurti centrus ir iš jų eiti į periferijas, siekti kaimo, jo vargingiausių užkampių!“

Marijos Nemeikšaitės ir dar kelių moterų iniciatyva tūkstantis devyni šimtai dvidešimt ketvirtais metais įsikūrė Lietuvos Vaiko draugija ir įsijungė į Motinoms ir Vaikams globoti organizacijų sąjungą. Ilgai klabenta į švietimo ministerijos duris — be sekmės. Jaunoji valstybė neturėjo pinigų, bevaikiai, vyrai ilgai negalėjo įsisąmoninti idėjos prasmės.

Nemeikšaitė lankėsi visuose miestuose, gyvu žodžiu, nuosirdžia kalba įtraukė į darbą savivaldybes, vietos šviestuosles, steigė draugijos skyrius. Pati davė pavyzdį dirbdama Panemunės karių vaikų darželyje, paskui, savajame Kaune. Ruošė vedėjas, aiškino apie tikslus, metodus, priemones. Steigiamieji vaikų darželiai buvo kuklūs, bet švarūs, šviesūs, estetiški —

pagal Vakarų Europos geriausius pavyzdžius. Jaunos moterys buvo siunčiamos į užsienį susipažinti su ten vykdomu darbu. Susizavėjusi Belgijos De Croly sistema, betgi pedagogų, kaip prof. J. Vabalo-Gudolio patariama, įvedė mišrią sistemą, kuri geriausiai tiko Lietuvos sąlygoms. Nemeikšaitė važinėjo į Tarptautinius kongresus Romoje, susipažino su Marija Montessori. Skyriai energingai veikė: Šiauliuose vadovavo Sofija Jasaitienė, Alytuje — Vanda Janavičienė, Kaune — Ona Krikščiūnienė, kitur visa plėdama jautrių entuziasčių. Moterys visai neturėjo laisvės: ruošė loterijas, koncertus, o kai kur net įtikino savo vyrus atsistiekti nuo tradicinių Velykų skanumynų ir pinigų išleisti vaikų auklėjimui. Taip Alytuje atsirado Vaikų nameliai!

Ilgametė Lietuvos Vaiko draugijos pirmininkė Nemeikšaitė su Vincenta Lozoraitiene 1929 m. pradėjo leisti

Marija Nemeikšaitė su savo darželio vaikais maždaug 1932 m.

tėvams žurnalą „Motina ir vaikas“, „Kalendorių“, o vaikams laikraštėlį „Vyturys“. Daugiau kaip dešimt metų dirbusi redakcijon pritraukė rašytojus Balį Sruogą, Vyte Nemunėlį ir kitus. Veikė Vaikų darželių auklėtojų kursai, pedagoginių patarimų punktai tėvams, radijo valandėlės, vasaros vaikų aikštelės, vyko

auklėjimo temom paskaitos. Ir tik 1938 metais švietimo ministerija parėmė jau pilnai suorganizuotą darbą.

Pirmajai rusų okupacijai prasidedant, Lietuvos Vaiko draugija turėjo šimtą šešioliką vaikų darželių, Švento Vincento Pauliečio keturias dešimt penkis. Greta buvo garsinamas dail. Adomo Varono žmonos Marijos pagal Montessori sistemą vedamas vaikų darželis.

Okupantai visą tą gražų darbą sunaikino. Nemeikšaitės vardas liko pamirštas, o ji pati, kažkaip išvengusi tremties į Sibirą, baigė gyvenimą vargė, globodamas grįžusius iš kalėjimų kankinius.

Retrospektyviai žvelgiant ir susipažinus su Vakarų priešmokyklinio auklėjimu, galima tvirtinti, kad Lietuvoje ši sritis prilygo pavyzdingiausioms darbui užsieny, visame pasaulyje.

Vanda Daugirdaitė-Sruogienė

Darbas išvaduoja mus iš trijų nelabumų: nedorybės, nuobodumo ir neturto.

B. Franklin

IŠ MOTERŲ PASAULIO

x Trejetas moterų režisierių dalyvauja VII-ame Teatro festivalyje Chicagoje lapkričio 28-30 d.: Hamiltono (Kanadoje) „Aukuro“ teatro režisierė Elena Daugivietytė-Kudabienė, Toronto (Kanadoje) „Aitvaro“ teatro režisierė Aldona Dargytė-Byszkiewicz ir Chicago (JAV) teatro režisierė Marija Smilgaitė.

x Dail Vanda Aleknienė labai aktyviai reikišiasi VII-to Teatro festivalio rengimo komitete.

x Lietuvių Moterų Federacijos Chicago klubas, energingai vadovaujamas pirm. Jolandos Kerelienės, papuošė kalėdinę eglutę Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje lietuviškais šiaudiniais — kalėdiniais ornamentais. Suvalkijos krašto ornamentus pagamino Antanina Jonynienė iš Detroito. Tikri kaimiški geltoni šiaudai mirkomi, paskui suspaudžiami ir iš jų kuriamos įvairios dailios formos — žvaigždės, snaižės ir t.t. Pirmininkei padėjo vicepirm. ir korespondentė

Aleksandra Likanderienė ir archyvistė Janina Janulėvičienė. Klubo valdyba, be minėtų, sudaro: Marija Macevičienė, vicepirm. kultūr. reikalams, Svajonė Kerelytė, sekr., Albina Paskienė, izd., Gražina Vaičiaitienė — renginių vadovė, o jos talkininkės — Filina Braunienė ir Stefania Burokienė.

x Chicagos Lietuvių Moterų klubas, per savo paskutinį susirinkimą spalio 26 d., pravedė labai elegantišką madų parodą Drake viešbutyje Oak Brooke. Svečius priėmė šeimininkės — seserys Petrosiūtės (Paulette ir Sharon Petrosušus). Atsilankčius pasveikino klubo pirmininkė Irena Jonaitytė (Yonaite). Po pietų buvo labai turtingas dovanų paskirstymas.

x Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus Moterų gildija savo susirinkime lapkričio 3 d. svarstė kalėdinės šventės gruodžio 1 d. Hilton Inn Oak Lawn pasirošimus. Seimininkės vadovauja Stefa-

Pas Mariją Nemeikšaitę Kaune, 1932 m. Iš k. prof. dr. Juozas Nemeikša, prof. Balys Sruoga, Vanda Sruogienė, Marija Nemeikšaitė, dail. Antanas Žmuidzinavičius, Dariaja Pūtviene ir Ona Janavičiūtė (Marijos Nemeikšaitės sesers duktė).

Jonas L. Paukštis su Cook County prezidentu George W. Dunne. Juodu abu priklauso La Salle mokyklos alumnams. J. Paukštis yra Lietuvos Vyčių ir Dariaus ir Girėno posto veikėjas.

KOMPIUTERIAI IR GAMYBA SOV. SĄJUNGOJE

Dabartinėje sistemoje įmonė, kuri padaro 1 milijoną pelno, gali pasilaikyti savo reikalams 800,000 rublių, lygiai tiek pat, jeigu ji padarytų ir 3 ar 4 milijonus. Tokia sistema žlugdo norą rodyti daugiau pastangų ir sumanumo. Pagal Gorbačiovo naujus užsimojimus norima nustatyti pastovų apmokestinimo procentą 20 ar 25%, tuo būdu paliekant įmonėms su didesniu pelnu daugiau pajamų jų reikalams. Čia pat numatoma, kad įmonės, norinčios gauti iki 3 milijonų kredito, neturės gauti Maskvos „palaiminimo“.

Visos šios ekonominės smulkmenos dar nepajudina pagrindinio gamybos stabdžio vis dar nedrįstam prieiti prie „laisvos rinkos“ principų. Laisvoji rinka negali būti tik dalinė — ribota. Ji turi būti visiškai laisva arba jos iš viso nebus. Todėl nemažai vakariečių diplomatų galvoja, kad laisvoji rinka yra ir bus tik tolimesnės ateities mitas, o dabar liks centralizuotas planavimas kainoms, žaliavoms, technologijai, transportui, tiekimui ir kitiems esminiams

Vienas iš didžiausių tech-

nologinio atsilikimo stabdžių yra sovietinio ūkio nepakankamas aprūpinimas kompiuteriais. Šio pirmojo technologinės pažangos laipto sovietinė sistema dėl daugelio priežasčių nepajėgia perlipti. Novosibirsko mieste Sibire yra įsteigta speciali matematikos ir fizikos mokykla gerai atrinktiems ir gabiems sovietų mokiniams. Čia jų apie 400 yra apgyvendinti specialiuose bendrabučiuose. Šios mokyklos pagrindinis tikslas paruošti kandidatus geriausiems Rusijos universitetams, kurie iš jų išugdytų aukštos rūšies specialistus tyrinėjimams ir universitetams. Nors pagrindinis uždavinys šių gabių jaunuolių yra kompiuterių mokslas, tačiau, trys ketvirtadaliai jų dar nėra matę kompiuterio.

Tuo tarpu būsimieji North-western universiteto studentai, dabar dar tik lanką paruošiamąjį kursą, visi savo namuose turi kompiuterį ir jais naudojasi. Net ir garsiojoje matematikos ir fizikos Laventev mokykloje yra tik 12 nedidelių kompiuterių, su kuriais studentams leidžiama dirbti vos 2 val. per savaitę. Sovietų pareigūnai nenoromis prisi- pažįsta, kad jie mažiausiai 5 metus atsilikę nuo Vakarų technologijos. Vakariečiai mokslininkai šį atsilikimo metų skaičių padidina iki 10. „Didžiausia problema sovietų ekonomijai sudaro technologinis atsilikimas“, sako Duke universiteto prof. Jerry F. Hough. „Sovietinis ūkis gali pagaminti didelių plieno ir gamybos priemonių kiekius, tačiau šiandien nėra taip svarbu „kiek“, bet ypatingai svarbu „kokį“ — priduria Harvardo universiteto ekonomistas Marshall Golman.

Kai kurie sovietų tyrinėtojai moksliniai darbai yra pripažinti ir nuostabūs, Sovietų raketos susitikimas su Halley kometą yra nuostabus. Tačiau visa tai dar tik laboratorijų apimtyje, kurios toli gražu nepakanka gamybinei pažan-

gai didelės apimties valstybei. Kai kas mano, kad masinis susižinojimo išsiplėtimas gali pakenkti politinei santvarkai, todėl jautiasi baimė, atsargumas ir nesisitikejimas.

Pagrįstai bijoma, kad su kompiuterius sovietinį ūkį ir politinį susižinojimą, bus lengva atskleisti sovietinės propagandos melus ir suktybes. Nebus ypatingai sunku įsijungti į palyginamai primityvų sovietinį kompiuterių tinklą ir iš jo sužinoti viską, ko sovietai, būdami melo ir apgaulės genijai, labiausiai bijo. Kompiuterių tinklas jau negalės būti pagrįstas melo ir apgavystės duomenimis ir negalės būti perrašomas kasmet pagal partijos ir KGB nuotakas.

Amerikos mokslininkai, dirbę Rusijoje tyrinėjimo srityse, skundžiasi, kad turėjo dirbti su kompiuteriais, kurie yra daugiau kaip 20 metų amžiaus. Žinoma, ir su tokiais galima atlikti komplikuočius uždavinius, tik užtrunka 10 valandų vietoje 1 val. Amerikoje. Norint greitai išspręsti kompiuterių problemą 1960 ir vėliau sovietai pirkė didesnius kompiuterius ir mažųjų kompiuterių gamybos priemonių IBM ir Packard firmose Amerikoje ir pradėjo gaminti kompiuterius pas save. Tačiau ir čia susidūrė su sunkumais. Pirmia, susidarė techninė priklausomybė nuo šių firmų ir antra buvo susilaukta nuo kompiuterių vystymosi viduje. Kadangi pagrindinis sovietų svetimos valiutos šaltinis yra alyva, kurios kainos dabar smarkiai nukrito, tai ir perkamasis sovietų potencialas labai sumažėjo.

Alyvos kainų kritimas 1 dol. už statinę sovietams kaštuoja 500 milijonų dolerių. Vien tik per 6 šių metų mėnesius sovietai nustojo už alyvą 3.5 bilijonų dolerių. Šiai spragai užkšti reikėjo parduoti didelius kiekius aukso ir kitokių brangiųjų metalų.

Nors dabar mėginama šį

atsilikimą sumažinti, tačiau net ir 1990 metų pabaigoje, kai baigsis paskutinio penkmečio planas, sovietai turėtų turėti pasigaminę truputį daugiau, kaip 1 milijoną kompiuterių. Tuo tarpu JAV pasigamina jų apie 5 milijonus kasmet. Mažasis asmeninio vartojimo kompiuteris dar tik svajonė sovietų gyventojų vaizduotėje — kaštuoja apie 3,800 dol. t.y. 18 mėnesių vidutinio uždarbio. Amerikoje toks kompiuteris kaštuoja apie 1,000 dol. arba 1 mėn. eilinio darbininko uždarbio.

Net ir labai ribotų reformų užuominos greitai susidūrė su stipriu „senosios gvardijos“ pasipriešinimu. Didėsio skaičiaus, įskaitant ir tris politbiuro narius, aukštesniųjų pareigūnų atleidimas, specialių krautuvų panaikinimas, ypatingų privilegijų partijos biurokratinis sumažinimas sukėlė audrą viduje. Š. m. rugpjūtį mėn. Maskvoje plačiai pasklido gandai, kad Gorbačiovas ir jo žmona nužudytų atentate, vėliau, kad tik žmona žuvusi, o Gorbačiovas sužeistas. Vėliau jie abu pasirodė televizijos ekrane, kad užkirstų kelią tokių gandų plitimui. Nors tai buvo tik gandai, tačiau sistemoje, kurioje kiekvieno piliečio ne tik veiksmai, bet ir mintys policijos formuojamos, rodo, kad padėtis tempiasi ir susiduriama su dideliais sunkumais bet kokioms reformoms.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GRAŽIAME MARQUETTE PARKE

Didelė mūrinė rezidencija, 5 gražūs kamb., kabinėtų virtuvė, karpetai, 1½ vonios, sausas pušų beismantas, naujas šildymas, stogas, garažas, geležinė tvora. Našlė parduoda už \$42,000.

Pelningas pajamų mūras. Palikimą reikia skubiai parduoti. Geros pajamos. 4 butai arti mokyklos ir bažnyčios. \$58,000.

Tel. 737-7200

VALDIS, REAL ESTATE BROKER

SUNNY HILLS, FLORIDOJE parduodamas (134 x 125) sklypas arti Šv. Teresės bažnyčios. Kaina \$5,500. Skambinti p. R. Pettit vakarais (centrinio laiku) (904) 785-5551

FOR RENT

Išnuomojamas 4½ kamb. apšildomas butas Marquette Parko apylinkėje vyresnio amžiaus asmenims. Naujai išdekoruotas — modernus. Skambinti

598-6193

Marquette Parke išnuomojamas su 2 miegam. 5 kamb. butas 2-tram aukšte. Yra šaldytuvas ir plytelė. Skambinti.

737-2795

Išnuomuoju 4 kamb. butą vyresnio amžiaus asmeniui/asmenims Marquette Parko apylinkėje. Skambinkite HE 4-4440

VSP

Lithuania, the European Adam

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. Išeido Kęstutis Butkus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasisiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75 Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir patalysimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavardę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGĖJAMS

Daug sutapysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 valandos.

3314 West 63rd Street
Tel. — PROspect 6-8998

PARDAVIMAS IR TaisyMAS MIGLINAS TV

2346 W. 69 St.
Tel. 776-1486

VENCKAUSKAS, Inc.
Builders & Remodeling

• Porches & Decks • Floor & Wall Tile
• Aluminum Siding & Trim • Kitchen & Baths
• Masonry • Rec Rooms
• Additions • Insurance Repairs

Joe (312) 582-7606
Peter (312) 371-7499

STASYS ŠAKINIS

LIETUVIS DAŽYTOJAS

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus. Darbas garantuotas

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Skambinti 927-9107

REAL ESTATE

KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS

6529 S. KEDZIE

778-2233

GREIT IR SĄŽINGAI

PATARNAUJAME PIRKIME

BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.

Nemokamai įkainojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą sąrašą parduodamų namų jūsų ieškomoj apylinkėje, mieste ar priemiesty. Suinteresuoti prašau skambinti ar užeit pas

BUDRAITIS REALTY

6600 S. Pulaski

776-0600

ATDARAS NAMAS APŽIŪRĖJIMUI
Sekmadienį nuo 1 iki 4

6410 S. Troy — 6 kamb. mūrinis su 3 dideliais miegam.; pertaisyta prausykla. Visur nuo sienos iki sienos kilimai. Nauja šiluma ir centrinis oro vėsinimas. Naujai išdažytas. 2 maš. garaž. su auto. atidarytom durim. Galimybė 4-fam miegam. Labai švarus ir geram stovyje. Paskubėkite — skambinkite dabar.

No. 676 — Pravažiokite — gyventojų netrukdykite 3650 W. Marquette 2-ą butą po 5 kambarius „sided“ namas, kiekviename bute 2 mieg., moderni virtuvė, pilnas rūsys. Didelis sklypas, 2 maš. garažas. Po susirinkimo nuomos, tikrai 260 dol. per mėnesį mokėsit už namą. Skubėkite, skambinkite dabar.

No. 688 — 69-os ir Pulaski apyl. 5 kamb. mūrinis. 32 m. senumo. Pilnas rūsys. 2 maš. garažas. Daug priedų. Labai švarus. Puikioje vietoje. Arti krautuvų. Skambinkite dabar.

No. 695 — Į vakarus už Kedzie. \$41,900 — negalima tikėt. 6 kamb. medinis apkalas namas su trimis miegamais pilus „paneled“ porčius. Gražiai išdažytas rūsys. Naujas centr. pečius. Naujos rinos ir nutekiamieji vamzdžiai. Didelis porčius prieky. Didelis kiemas vaikams žaisti. 64-os ir Spaulding apyl. Skubėkite prie telefono, skambinkite dabar.

No. 703 — Giminingai šeimai arba pajamoms 5 kamb. mūras su 2 miegam. savininkui. Moderni virtuvė ir vonia. Geras 3 kamb. butas rūsyje. 2 auto. garaž. Labai geras parkinys. Skambinkite dabar.

No. 725 — Pulkus 25 m. mūrinis 3 miegam. namas. Užbaigtas rūsys su būru. 2 maš. garaž., didelis kiemas vaikams, graži virtuvė. Centrinis oro vėsin., naujas stogas. Geresnis už naują, žema kaina. Daug priedų. Saugite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pas skambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY

Tel. — 434-7100

Century 21 KMIEČIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

RE/MAX

REALTORS

GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDA

WCEV — 1450 AM

Lietuvių kalba sekmadieniais nuo 7:30 iki 8:30 val. ryto. Transliuojama iš nuosavos studijos Marquette Parke. Vedėja Aldona Daukus.

7159 S. Maplewood Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. — 778-1543

Balzekas Museum of Lithuanian Culture

6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629 (312) 582-6500

Lietuviškas muziejus savo naujuose rūmuose praplantino dovanų parduotuvę, kur galima gauti:

- Gintaro įvairių išdirbinių
- Autentiškas lietuviškas lėles
- Liaudies meno, istorijos, liet. receptų (4) ir kitas knygas (enciklopedija, žodynus)
- Liet. pinigų
- Kristalo išdirbinių
- Keramikos (ašocių, puodukų, liet. lėlių, vazų)
- Šiaudinukus
- Juostas, lininius patiesalus
- Liet. atvirutes
- Liet. odos dirbinių
- Daug kitų originalių dovanų varduvėms, vestuvėms, įvair. sukaktuvėms, Kalėdoms

Užsakymai priimami paštu; skambinti Stasei (312) 523-5523 arba (312) 582-6500.

10 v.r. — 4 v. p.p. kasdien; 10 v.r. — 8 v.v. ketvirtadieniais

THE CHOSEN PEOPLE: A LOOK INTO THE PAST

Šioje knygoje, praėjusiais metais miręs autorius dr. Danielius Ralys (gimęs 1914) nagrinėja ryšį tarp baisaus žydų tautos istorinio persekiojimo ir net jos žudymo mūsų laikais ir jų tautos gyvastingumo per aštuoniolika šimtmečių diasporoje. Jis taip pat kelia klausimą, kas sudaro žydų tautinę sąmonę ir kokios jiems yra ateities perspektyvos.

Alpha-Book Publication, Toronto, Kanada, 1986, 256 psl. Kaina su persiuntimu in USA \$15.20. Illinois gyventojai moka \$16.00.

Užsakymus siųsti:
Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Tremtinė — tai vienas paveikslas iš labai puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madoną, apdovanotą aukščiausią premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svečiams, draugams ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstybės mokesčio.

EUROPOS SAJŪDŽIAI LAISVINT ĮKALINTUS

JUOZAS PRUNSKIS

Austrijos sostinėje Vienoje teko patirti, kaip Europoje yra daug ir stiprių sąjūdžių gelbėti Sovietų Sąjungoje įkalintus, darbo vergų stovyklose laikomus kovotojus dėl žmogaus teisių. Tai buvo ypač ryškiai atsilankius į specialią tokių gelbėtojų suruoštą parodą, kuri buvo įrengta visai arti nuo Vienos konferencijos posėdžių salės. Čia buvo daugybė paviljonų su nemaža įvairios medžiagos. Vieną paviljoną įsirengė belgai. Jų skyriuje buvo matyti mūsų Liet. Katalikų Bažnyčios Kronikos egzempliorius. Prancūzų paviljone buvo plakatai su N. Sadūnaitės, kun. B. Laurinavičiaus, V. Statkevičiaus, B. Gajausko paveikslais. Latviai buvo įsirengę savo paviljoną su geru pavaizdavimu jų kalinamųjų. Afganistano paviljone didelė daugybė jų partizanų, kovojančių prieš okupantus, grupių nuotraukų. Čekoslovakų paviljone jų pogrindžio spaudos numeriai, teismo sprendimų nuorašai.

Specialus paviljonas pavaizduoti A. Sacharovo, Sovietų ištremto ir griežtai priešiūro laikomo kančiais. Išryškina mos pastangos jam išlaisvinti. Kanados paviljone buvo galima matyti Liet. Bažnyčios Kronikos knygas, prel. V. Mincevičiaus leidinius apie Lietuvą, buvo plakatai, primenantieji ir lietuvių kalinamuosius. Gausus originalių plakatų skaičius italų skyriuje vaizduoja Maskvos priešpauką.

Atskirą paviljoną įsirengęs Amerikos Tarptautinės rezistencijos fondas. Afganistaniečiai turėjo ir antrą paviljoną, pavaizduojantį sovietinę agresiją. Atskiras paviljonas Pasaulio rašytojų sąjungos, o taip pat ir Austrijos centro kalinams gelbėti.

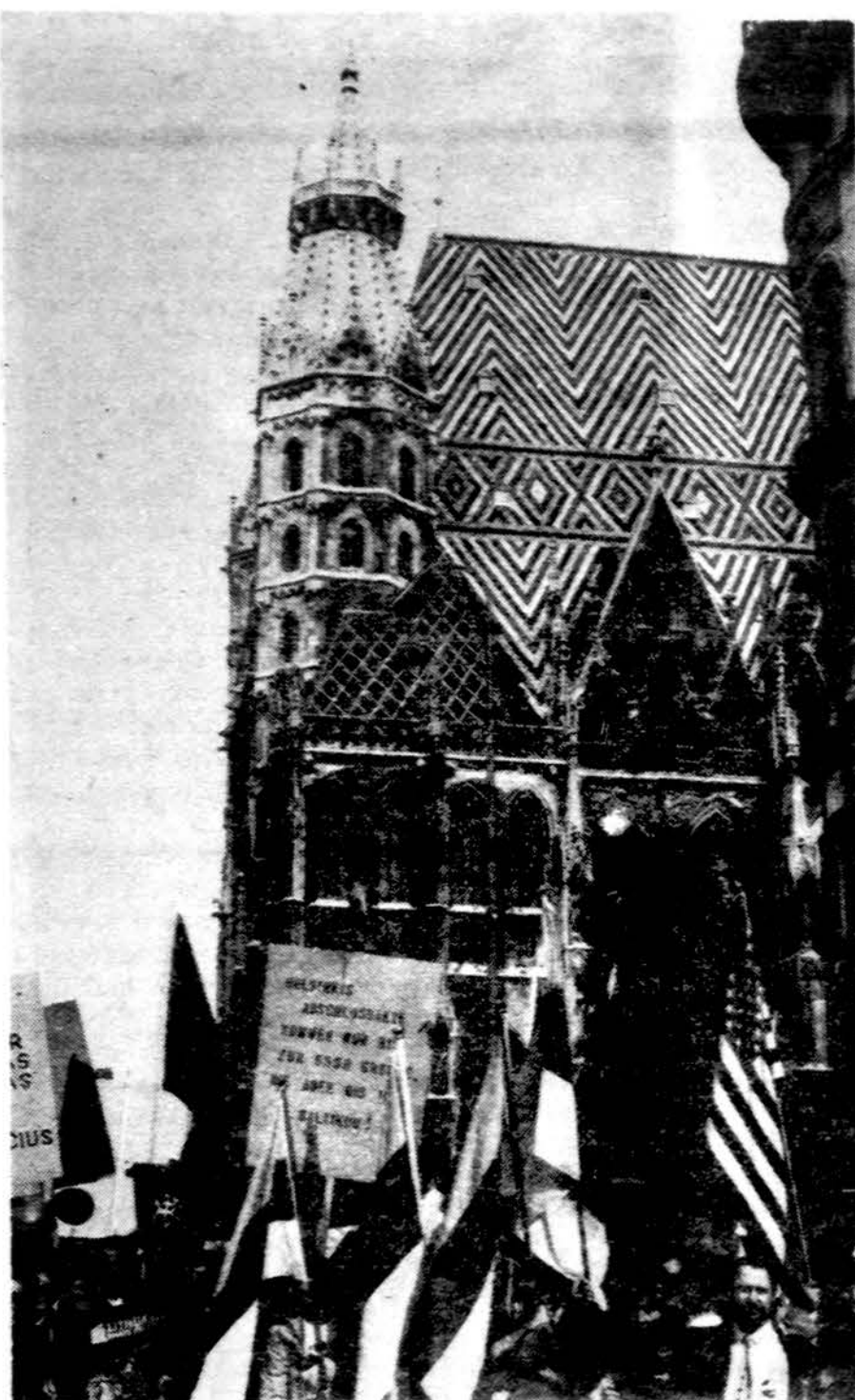
Teko sutikti kun. Jacob Foerg iš Linzo, Austrijos. Jis pasiaukojęs įkalintųjų gelbėjimo akcijai. Rašo tais reikalais spaudoje, kalba per pamokslus, organizuoja grupes pasiukojančių, ypač iš moksleivių tarpo, kurie įsipareigoja kas mėnesį parašyti po laišką kuriam nors komunistų kalinamajam. Jei laiškas pasiekia, jam paguoda, jeigu ne, tai vis dėlto parodo, kad tie kalinameji yra žinomi vakaruose, kad sekamas jų likimas, kad laukiama jų išlaisvinimo. Kun. Foerg nemažai apie kalinamuosius rašo laikraščiuose. Pasakojo, kad jau gal apie 20 kartų pirmame laikraščio puslapyje buvo atžymėta Lietuva. Kartais tie laišku rašy-

tojai gauna iš kalinųjų atsakymus, — jau yra gavę apie 70 laišku vien iš lietuvių kalinųjų.

Tie parodos paviljonai rodo, kaip plačiai yra veikama, siekiant laisvės sąžinės ir politiniams kalinams. Gausų paviljoną įsirengę lenkai. Netoliese ir Krishnos sąjūdžio paviljonas, parodą, kaip jų tikėjimo žmonės yra sunkiai persekiojami Sovietų Sąjungoje. Bulgarių, totorių, olandų paviljonai, taip pat jugoslavų, suomių, prancūzų, šveicarijės rusų, austrų išryškina sąskumą suteikti laisvę gulaguose kalinamiems. Atskirą paviljoną įsirengęs Amerikiečių laisvės namas.

Toje kalinųjų gelbėjimo parodoje buvo dalinami lapeliai, leidiniai. Krishnos religinis sąjūdis išleis platų, smulkų jų kalinamųjų aptarimą. Veikia vadinamas „Tylosios Bažnyčios“ sąjūdis, kuris kelia balsą prieš tikinčiųjų priešpauką Sovietų Sąjungoje. Jie leidžia informacinį biuletinį spaudai. 1986 m. spalio mėn. numeris informuoja apie „Pravdos“ susirūpinimą, kad Sovietų Sąjungoje auga tikinčiųjų įtaka. Skelbiama, kad rusų stačiatikių Aleksandro Ogorodnikovo, komunistų kalinamo, padėtis yra labai pavojinga. Jis įkalintas už tai, kad įsteigė stačiatikių kunigų seminarų sąjūdį jauniems rusams. Andrei Schmidt, 33 m., baptistas, bolševikų kalinamas nuo 1983 m. ir yra mirties pavojuje. Nikolajui Baturinui, komunistų kalinamam baptistui, antrą kartą prailgino bausmę. Aprašoma, kaip buvo organizuojamas tartatinis sąjūdis išlaisvinti įkalintą rusų poetę Ratušinską. Cituojamas čekų pogrindžio laikraštis, reikalaujantis religinės laisvės.

Veiklus yra Krikščionių solidarumo sąjūdis. Jis išleis atsisaukimą į važiuojančius apsilankyti už geležinės uždangos, prašydamas, kad atvežtų žinių apie uždarytas bažnyčias, vienuolynus. Skatina megzti ryšius tarp miestų laisvajame pasaulyje ir už geležinės uždangos. Toks ryšys tarp Lietuvos ir Salzburgo buvo panaudotas daryti spaudimą, kad būtų išlaisvinti kalinameji. Skatinama nuvykus aplankyti seminarijas, suminima ir Kauno seminarija, kad būtų stebima, kaip ten laisvė varžoma ir kad užsieniečių lankymasis darytų spaudimą daugiau laisvės teikti.

Šv. Stepono katedra Vienoje, kurios aikštėje demonstravo pabaltiečiai prieš Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją.

CHICAGOS ŽINIOS

12 MILLIJONŲ UNIVERSITETUI

Northwestern universitetas iš Chicago Community Trust gavo 12,5 mil. dolerių gyvybės mokslų paramai.

NEPRILEIDŽIA TEISĖJO

Illinois aukščiausias teismas neleido naujai išrinktam teisėjui Joseph E. McDermott, 68 m., priimti priesaiką ir pradėti tarnybą. Jis kaltinamas davęs kyšius susisiekimo teismo teisėjams. Dabar jis sulaukė nuo pareigų, kurias galės pradėti, jei pasiseks įrodyti, kad jis nekaltas.

Gelbėjimas sąžinės, politinių kalinųjų Europoje yra aktualus, dedamos organizuotos pastangos, ypač veikiant per viešosios nuomonės spaudimą, o taip pat ir bandant palaikyti tiesioginį ryšį su kalinamaisiais. Organizuojamas laišku siuntimas komunistų partijos vadovybėms, reikalaujant greičiau paleisti kalinį, kurio pavardė laiske suminima.

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriauceliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUS KRIAUCELIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriauceliūno 1000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiui raštais (lietuvių, anglų, ar kita kalba), veikla, organizaciniu veikumu, ar jaunimo vienetei (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiui lietuviams ir Lietuvai per vienerius metus.

2. Premijai gauti asmenys ar vienetų raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurioje po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriauceliūnų šeima;

4. Jury komisija, aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki sekančių metų vasario 15 d. ir susitaria su Kriauceliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlo raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčiami:

EUGENIJAUS KRIAUCELIŪNO PREMIJOS KOMISIJAI

13400 Parker Road
Lockport, IL 60441

Mielam Dainavos jaunučių stovyklos komendantui

A.†A.

RIMUI GRAŽULIUI

staigiai mirus, šiame skausme giliai užjaučiame jo žmoną NIJOLĘ, dukras LIDIJĄ ir VILIJĄ, tėvelius ir kitus gimines.

Partizano Daumanto Ateitininkų kuopa

A.†A.

BALIUI MACKIALAI

mirus, mielai DALILAI reiškiamo gilią užjaučiant.

Ignas ir Jonė Statkevičiai

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30—9:00 v. vakaro.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 6955 So. Campbell Ave., Chicago, IL
60629. Telefonas: (312) 778-5374.

BIRUTES POKELEVICIOTES
Imygėlės vaikams

SKRAIDANTIS PARŠUKAS	1.50
KLEMENTINA IR VALENTINA	1.50
RIMAS PAS KESTUTĮ	2.50
KALEDŲ DOVANA	1.50

DRAUGAS, šeštadienis, 1986 m. lapkričio mėn. 22 d.

7

PADĖKA

A.†A.

Kazimieras Kasinskas

Mūsų mylimas vyras ir tėvas mirė 1986 m., lapkričio 13 d. ir buvo palaidotas lapkričio 15 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Chicagoje.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie dalyvavo šermenyse ir laidotuose, užprasė šv. Mišias, mus guodė, meldėsi ir palydėjo velionį į amžino poilsio vietą.

Dėkojame kun. F. Kireliui už gedulingas pamaldas, už maldas koplyčioje ir palydėjimą į kapines.

Dėkojame klebonui kun. J. Kuzinskui ir mons. kun. D. Mozeriui už maldas koplyčioje ir užjaučiant. Dėkojame kun. V. Gutauskui už a.a. Kazimiero lankymą namuose ir atlaikytas šv. Mišias Jėzuitų koplyčioje. Nuoširdus ačiū ALRK moterų sąjungos 20 kuopai už sukalbėjimą rožinio koplyčioje ir šv. Mišių auką. Nuoširdus ačiū Mary Kinčiuvienei už giesmes bažnyčioje. Dėkojame a.a. Kazimiero broliui Benui, mano sesutei Antaninai ir jos dukrelei Juditai už atsiųstas gėles, taip pat ir mano mielai kaimynei J. Tamaševičienei už parodytą nuoširdumą mano skausmo valandose. Dėkojame karsto nešėjams — Gen. Daukanto jūrų sauliams ir vadui Edmundui Vengianskui už nuoširdų atsisveikinimo žodžių koplyčioje. Nuoširdi padėka laidotuvių direktoriams Gaidui ir Daidid už malonų ir rūpestingą patarnavimą.

Lūdinti Žmona, sūnūs, duktė ir žentas.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois
Tel. — 974-4410

VASAITIS—BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

EVANS—EVANAUSKAS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

9837 S. Kedzie Avenue, Evergreen Park, Illinois
(Anksčiau buvę 6845 South Western Avenue)

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA

Koplyčios taip pat Marquette Parke Chicagoje ir priemiesčiuose
Tel. — 422-2000

Kalėdų Eglutėje vaidina. Iš kairės: Vilija Bogutaitė, Karolis Žukauskas, Kovas Boguta, Rimas Marčiulionis, Indrūtė Žukauskaitė, Venta Norvilaitė, Juozas Vilutis ir Elytė Žukauskaitė. Vaidinimą parengė Liet. Gydytojų pagelbinis moterų vienetas.

APLINK MUS

x JAV vyskupai lapkričio 12 Washington, D.C., vienbalsiai priėmė vysk. P. Baltakio pasiūlytą rezoliuciją. Lietuvos krikščionybės jubiliejaus proga jie pareiškia solidarumą su Lietuvos vyskupais ir tikinčiais, prašo visus vyskopus ta proga paskelbti maldos dieną už persekiojamą Lietuvos Bažnyčią, kreipiasi į Sovietų valdžią laikytis tarptautinių susitarimų žmogaus teisių atžvilgiu, išpildyti Lietuvos vyskupų prašymą grąžinti Vilniaus katedrą, šv. Kazimiero bažnyčią ir Klaipėdos bažnyčią. Be to, prašo duoti leidimą išleisti naują šv. Rašto lietuvišką vertimą. Suvažiavime dalyvavo 290 vyskupų.

x Dr. Algis Paulius skaitys antrą paskaitą iš keturių ciklo apie kaulų ligas trečiadienį, lapkričio 26 d., 5 val. p.p. Seklyčioje, 2711 W. 71 St. Visi kviečiami paskaitos pasiklausyti.

x A. A. Justina Leona-vičienė, 75-rių metų amžiaus, gyvenusi Bridgeporte, nužudė nežinomas piktadarys. Bet policija surado, kad peiliu ją subadė Michael Aguinaga, kuris vertėsi narkotikų pardavinėjimu. Velionė palaidota iš šv. Jurgio parapijos lapkričio 22 d. šv. Kazimiero kapinėse.

x North Park College turės švedų Kalėdų festivalį ir koncertą gruodžio 13 ir 14 dienomis 7:30 val. vak. College koplyčioje, 5200 N. Foster Ave. Visų šventųjų bazilikoje turės koncertą gruodžio 9 ir 16 dienomis, 6280 No. Sauganash Ave. Švedai kviečia ir lietuvių jų rengiamam kalėdiniam koncerte dalyvauti.

x Lietuvos kariuomenės atsikūrimo minėjimas bus lapkričio mėn. 23 d. (sekmadienį) J. Cent. Pamaldos 10:15 min. val. Jėzuitų koplyčioje. Pamaldų metu koplyčioje keletą giesmių giedoti sutiko mūsų iškiliųjų solistai V. ir M. Momkai. Po pamaldų apeigos prie L.K. paminklo ir tuoj pat minėjimas ir pietūs J. centro apatinėje salėje. Pakvietimus užsisakyti tel. 436-6641. Minėjimą rengia ramovėnai ir birutininkės. (pr.)

x Už a.a. šaulę Michaliną Budzytę-Vielavičienę ir jos vyrą Sibirą kankinį Vladą Vielavičių, šv. Mišios bus atšaukiamos gruodžio mėn. 7 d. (sekmadienį) 9:15 val. ryto, Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Nuosirdžiai prašome pasimelsti už jų sielas. (pr.)

x Prieš bet kur užsakant paminklą, aplankykite St. Casimir Memorial, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą, matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Taip pat padarome paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą — brėžinius. Visada prieš statant ir kapines, jūs apžiūrėsite ir įsitikinsite, kad paminklas padarytas, kaip Jūsų buvo pageidauta. Savininkai Lilia ir Vilimas Nelsonai, 445-6959. (sk.)

ARAS
Dengiamie ir taisome visus rusiškus stogus.
Su aukštu patyrimu, esame apdrausti. Pats prižiūri darba.
ARVYDAS KIELA
737-1717
arba tarp 10 v.r. ir 8 v.v.
tel. 434-9655

x Marytė ir Romas Linai buvo atvykę iš Sydney Australijos į Chicago ir ta proga aplankė savo pažįstamus ir artimuosius. Apsistoję pas Danguolę Valentinaite. Už poros dienų jie rengiasi skristi į San Francisco, kur gyvena R. Lino sesuo su šeima Lila ir Renius Pažemėnai. Vėliau dar aplankys savo sesers dukters šeimą Denvery, Colo. Svečiai iš Australijos, lydimi Sofijos Plenienės, aplankė „Draugą“, apžiūrėjo spaustuvių ir painformavo redakciją apie gyvenimą Australijoje.

x Rytų yra Kristaus Valdovo šventė, taigi nepaprastai sekmadienis, kuriame reikia pamastyti apie žemišką ir dangišką karalystes, galvojant apie savo gyvenimą. Bažnyčiose bus specialios pamaldos pagerbti Kristui Valdovui.

x Vasario 16 gimnazijai remti komitetas rengia rytojų, lapkričio 23 d., koncertą, kurį atliks „Sutartinė“ iš Toronto. Šis muzikinis ir dainos vietos yra susidainavęs ir duoda labai visų mėgiama estradinės dainas.

x Šiandien Jaunimo centro didžiojoje salėje bus „Grandies“ tautinių šokių koncertas. Pradžią 7 val. vak.

x Autobuso kelionė į Walt Disney pasižiūrėti ledų čiuožimo Chicago stadione rengiama lapkričio 28 d., penktadienį, 9:30 val. r. Kaina suaugusiems 12.59 dol., o vaikams 10 dol. Rezervuoti vietas iš anksto Lietuvių vyresniųjų centre tel. 476-2655 arba užsinaujant į LB Soc. reikalų tarybos būstinę. Tą rytą renkamės Seklyčioje, 2711 W. 71 St.

x Rose D. Smilgienė iš Auroras, Ill., yra pakviesta užimti pasitraukusio tarybos nario iš Indian Prairie Unit mokyklos distrikto 204 Naperville, Ill., vietą. Ji buvo priimta vienbalsiai. Indian Prairie mokykloje yra jos trys vaikai.

x Marquette delikatesų naujoji savininkė Daiva maloniai kviečia apsilankyti savo maisto prekybos krautuvėje. Rasite skaniausią ir šviežiausią lietuvišką maistą, tortus ir įvairias prekes. Kalėdų šventėms priimama užsakymai. Prašau skambinti Marquette delikatesų krautuvėn tel. 776-2717 arba asmeniškai sustokite 2553 W. 71 St. (sk.)

x Parduodami iš Lietuvos tulpių staltiesės, gintariniai paveikslai ir visoki kiti. Gintaras su vabalais, auksiniai žiedai su gintaru ir kitas. Skambinti 656-6599 (sk.)

x Įvairius kambarius, nuo mažiausių ligi didžiausių, susirinkimams, taiggi graži salė (su veidrodžių kolonom ir sienom) banketams, vestuvėms, konferencijoms, suvažiavimams bei kitiems renginiams, ir kita idealiu meno parodomis salė galima rezervuoti Balzako Lietuvių Kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd. Kreiptis į Valentiją Ramonę tel. 582-6500 arba 847-2441. (sk.)

x Ieškoma lietuviškai kalbanti moteris prižiūrėti 3 mėn. berniuką Orland Parko — Lemonto apylinkėje. Skambinti 460-8416. (sk.)

x Lietuvišku šriftu rašomosios mašinės. Paprastos neelektrinės „Travel De-lux“ JAV. \$160.00 US. dol. Oro paštu: \$165.00. Siunčiu ir į Lietuvą. Atst. Olympta STASYS PRAKAPAS, 49 Norseman St., Toronto, Ontario M8Z 2P7, Canada. Tel. 233-4486. (sk.)

x Jonas Kavaliūnas, Lietuvos krikščionybės jubiliejaus vykdomojo komiteto pirmininkas, dalyvavo JAV LB tarybos sesijoje, kur, jai užsibaigus, išskrido į Romą, Italiją. Grįš kitos savaitės pradžioje.

x Septintasis Teatro festivalis bus lapkričio 28-30 dienomis Jaunimo centre Chicagoje. Teatro festivaliui rengti sudaryta komisija, kurios pirmininkas yra „Margučio“ radijo vedėjas Petras Petrutis, nariai — Vanda Aleknie, Simas Jokūbaitis, Leonas Narbutis, Vytautas Šumskis ir Danutė Račiūnaitė. Talkina taip pat Birutė Vindašienė, LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė. Užsiregistravo vaidinti keturi teatro vienetai.

x LF „Lituanicos“ komanda šį sekmadienį, lapkričio 23 d., 2 val. p.p. Marquette parko aikštėje žais prieš „Rams“ futbolo komanda. Visi futbolo mėgėjai kviečiami: žiūrovai, ypač savo komandos rėmėjai, pakelia žaidėjų ūpą ir skatina laimėjimus.

x A. A. Jurgis Juodis, nesenai miręs St. Petersburg, Fla., buvo „Laivo“ žurnalo skaitytojas ir prieš mirtį per savo podukrą Rasą Razgaitienę paskyrė 15 dol. auką, kad žurnalas toliau eitų.

x Kun. A. Kelpšas, MIC, Chicago, Ill., Ben Norkinas, Dearborn, Mich., atsiuntė po 100 dol. auką „Draugo“ apsigynimo fondui. Nuosirdus aciu.

x Poetas Aleksandras ir Genovaitė Radžiai, Baltimore, Md., Paulius ir Birutė Gyliai, Olympia, Wa., kiekvienas padidino po 100 dol. „Draugo“ apsigynimo fondą. Nuosirdus aciu.

x Kun. Theo Palis, Pittsburgh, Ca., Petras Mikalauskas, Omaha, Ne., „Draugo“ apsigynimo fondui atsiuntė po 100 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Kun. John Vyšniauskas, Chicago, Ill., „Draugo“ apsigynimo fondui atsiuntė visą šimtinę. Nuosirdus aciu.

x „Draugo“ administracija ruošia ekskursiją į Europą 1987 m. pavasarį, nuo birželio 12 iki liepos 2 dienomis. Kelionės techninius reikalus tvarko American Travel Service Bureau, 9727 S. Western Ave., Chicago, IL 60643, tel. 312-238-9787. Bus aplankyta Italija, Austrija ir Šveicarija. Platesnių informacijų bus duota vėliau. (pr.)

x Įvairios skintos ir sodintos gelės Padėkos dienos progai. Vežame į priemiestius. Skambinkite Baltic Blossoms, 2451 W. 69 St., tel. 434-2036. (sk.)

x Paruošiu maistą vestuvėms, krikštynoms ir kitiems renginiams. Kepu tortus. Teirautis pas Juliją Liutikienę tel. 460-3824 (sk.)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimėjimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. VI 7-7747. (sk.)

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, Ill. Tel. 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. (sk.)

x Akiniai siuntimui į Lietuvą. Kreiptis į V. Karosaitę — Optical Studio, 2620 West 71 Street, Chicago, Ill. 60629. Telefonas 778-6766. (sk.)

Laura (Mikelevičiūtė) ir Edvardas Mikaliūnas

DAR VIENA LIETUVIŠKA ŠEIMA

Šių metų rugsėjo 27 d., paskutinę savaitę, Chicagoje buvo labai blogas oras. Lietus pylė lyg iš kibiro, aptvindė gatves. O kas bus šeštadienį? Kodėl šeštadienį? Todėl, kad tą dieną turi įvykti Lauros Mikelevičiūtės ir Edvardo Mikaliūno jungtuvės.

Išaušo šeštadienio rytas. Oro biuras pranašavo audrą, grąsino potvyniais, o ant dangaus nė debesėlio, lyg tai būtų Dievo dovana. Ir taip saulutė švietė visą dieną.

Antrą valandą po pietų giminės ir draugai pradėjo rinktis prieš šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios. Netrukus atvyko jaunas Edvardas, lydimas penkių pabrolių: Gintaro Baukaus, Algio Šakio, Leono Jokubausko,

x Birutė Vindašienė, LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė, pakaitė gyvenamąją vietą. Organizaciniais ir visuomeniniais reikalais prašoma kreiptis tel. 598-5707 arba raštiškai — 8910 W. 98th. St. Palos Hills, IL 60465.

x ASD ir Korp! „Vytis“ žiemos stovykla vyks gruodžio 27 — sausio 4 dienomis „Bear“ Lodge Winchester, Wisconsin. Registracija iki gruodžio 1 d. priima Albertas Tuskenis arba Romas Penčyla.

x Stefanija ir Antanas Jonučiai, Chicago, Ill., „Draugo“ apsigynimo fondui atsiuntė 100 dol. auką. Už paramą tariame nuosirdų aciu.

x Juozas ir Kastutė Rudzevičiai, Los Angeles, Ca., A. ir B. Karkliai, Cleveland, Oh., kiekvienas atsiuntė po 50 dol. „Draugo“ apsigynimo fondui. Nuosirdus aciu.

x Juozas Pažemėnas, Queensville, NY., Gražutė ir Aloyzas Siručiai, Santa Monica, Ca., „Draugo“ apsigynimo fondui atsiuntė po 50 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Dr. Jonas ir Ona Daugirdai, Chicago, Ill., Juozas ir Elena Gailevičiai, Baltimore, Md., kiekvienas padidino „Draugo“ apsigynimo fondą po 50 dol. auka. Nuosirdus aciu.

x Reda ir Juozas Ardziai, Fairview, Pa., „Draugo“ apsigynimo fondui atsiuntė 50 dol. auką. Dr. Bronius Krakaitis, Romeo, Mich., — 40 dol. Leonas ir Petronėlė Krajauskas, St. Petersburg, Fla., 30 dol. Visiems nuosirdus aciu.

Dave Southard, Geoffrey Allen ir žiedų nešėjo Jaon Allen.

Štai ir jaunoji Laura, apsupta pamergių Dalios Šumskytės, Dainos Puterienės, Alice Buczek, Vidos Mikaliūnaitės, Vitos Mikelevičiūtės ir gėlių mergaitės Lisos Allen.

Jungtinių apeigos vyko šv. Mišių metu, jas aukoją kan. Vaclovas Zakarauskas. Šv. Rašto skaitymus atliko jaunuoju pusešerė Rūta Rakštytė-Janus. Mišių metu giedoją „Dainuojančios žemaitės“, vargonais palydint vieneto vadovui muz. Kaziu Skaisgiui.

Jaunoji Laura, Stasės ir inž. Rimo Mikelevičių dukty, gimė ir augo Chicagoje, baigė ilminio universiteta su bakalauru iš matematikos, K. Donelaičio lituanistinė mokyklą, priklausė skautams ir „Grandies“ tautinių šokių grupei. Dirba savo profesijoje Container Corp. of America.

Jaunasis Edvardas, Jonės ir Alekso Mikaliūnų sūnus, taip pat gimė ir augo Chicagoje, baigė Loyolos universitetą su bakalauru iš psichologijos ir magistro laipsniu iš „Industrial Relations“. Priklausė jūrų skautų tautui, buvęs K. Donelaičio lituanistinės mokyklos auklėtinis. Šiuo metu dirba savo profesijoje Gen. Electric Corp.

Abu jaunuoliai išauklėti lietuviškoje dvasioje, patys pasistengė, kad vedybinės apeigos būtų atliktos lietuvių kalba, o vestuvinė puota turėtų grynai lietuviškas tradicijas. Vestuvinė puota vyko St. Constantine salėje Palos Hills, dalyvaujant pilnutelei salei svečių. Neo-Lithuanian orkestrui grojant maršą pagal lietuvišką paprotį jaunieji buvo sutikti su duona, druska ir vynu. Programos vedėjas Juozas Kapačinskas pristatė svečiams jaunųjų tėvelius, pamerges, pabrolius ir kitus gimusius Amerikos ir Lietuvos. Jaunuosius sveikino abiejų tėvai, iš Lietuvos atvažiavusi teta Audronė, pirmas pabrolis Gintaras Baukus, linkėdami jiems daug laimės gyvenime. Gautas šv. Tėvo Jono Pauliaus II apaštališkas palaiminimas.

Jaunieji Laura ir Edvardas, padėkojo tėveliams už moralinę ir materialinę pagalbą, paruošiant juos savarankiskam gyvenimui. Kan. V. Zakarauskas nuosirdi malda suteikė svečiams minūtę susikaupimo.

Vestuvinė puota baigta dainuojant „Sudiev jaunieji, sudiev“, išleidžiant juos pavertinėlį kelionę į tolimesias Havajų salas.

Dalyvis

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

— Poetas Pranas Visvydas, Los Angeles, Calif., kalbės apie svečią poetą iš Chicago literatūros vakare, kuris įvyks gruodžio 6 d. Los Angeles Šv. Kazimiero didžiojoje salėje. Poetas K. Bradūnas skaitys savo ankstyvesniąją kūrybą ir naujausią iš spaudai paruošto naujo poezijos rinkinio, kuris dar nėra pasirodęs. Poetas Kazys Bradūnas savo kūrybą Los Angeles lietuviams yra skaitęs 5-jame literatūros vakare, kuriuos nuo 1966 metų organizuoja Lietuvių Fronto bičiuliai Los Angeles sambūris. Antruoju pasirodymu poetas K. Bradūnas pradeda trisdešimtąjį literatūros vakarų Los Angeles mieste dešimtmetį.

— New Jersey gubernatorius kiekvienais metais surengia tautybų festivalį. Šimet toks festivalis buvo rugsėjo 6 ir 7 dienomis. Lietuviams atstovavo Lietuvos Vyčiai ir Lietuvių Bendruomenės New Hersey apygarda. Buvo tautiniai pasirodymai, lietuviški valgiai, kuriuos daugiausia gamino vyčiai. Energingoji vyčių veikėja Emilija Sadonienė pakvietė iš Brooklyno tautodailės parodą. Pasiškino Rita Gražulytė. Meninę dalį atliko „Liepsnos“ šokėjai, vadovaujami Algio Brazinsko, akordeonu šokius palydėjo E. Sadonienė. Festivalyje dalyvavo apie 10 tūkstančių žmonių.

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

GRAŽIAI PRAEJO AUKŠT. LIT. MOKYKLOS VAKARAS

Trisdešimt trečiasis Chicago aukštesniosios lituanistikos mokyklos vakaras įvyko lapkričio 15 d. 7 v.v. Jaunimo centre. Susirinko mokinių tėvai, gausiai jaunimo ir lietuviškosios visuomenės dalis, kuriai dar rūpi lietuviškasis švietimas, kuri nori lietuvišką mokyklą paremti. Šiais metais LB Brighton Parko apylinkė pirm. S. Daulienės, V. Dijoko ir O. Račiūnienės dėka sudarė net tris stalus. Kad daugiau ir kitur tokių organizatorių būtų, mokyklai dėl vakaro pasisekimo nereikėtų drebėti ir abejoti.

Vakarų pradėjo mokyklos direktorius Juozas Masilionis, pasveikindamas susirinkusius ir dėkodamas už atsilankymą. Anot jo, vakaras turi du tikslus: pasirodyti visuomenei, kad mokykla gyva, ir gauti iš visuomenės paramos. Šį rudenį mokyklai įvairiomis progomis po 100 dol. jau aukėjo Br. Keturakis (sporto reikalams), J. Užupis, V. ir Z. Petkai ir V. ir P. Žolynai. Vakaro proga po šimtine paskyrė LB Brighton Parko apylinkė (pirm. S. Daulienė), Panevėžiečių klubas (pirm. VI. Paliulionis), J. Steponaitis, J. ir A. Vasiukevičiai. Mažesnis sumomis aukėjo O. Jagėlienė, Suvaizdžiai, L. Kroslis.

Kitais metais minėsime Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį, tai ir vadinimas buvo šia tema: „Lietuvos krikštas“. Matėme 4 scenas: Mindaugo krikštą ir vainikavimą Liet. karaliumi, pagonybės atgijimą su gražiu ir įspūdingu vaidinimu išraiškos šokių, paskum Jogailos ir Liet. krikšč. Vaidinimą sukūrė ir režisavo mok. Danutė Eidukienė ir Rūta Jautokienė, o vaidilutės išmokė mokyt. Nijolė Pupienė. Vaidino 8 ir 7 kl. mokiniai. Skaitytoja buvo R. Naudžiūtė, o vaidino D. Parakinaitė, V. Paulius ir D. Vasiliauskaitė (8 kl.) ir G. Arminaitė, K. Bielskutė, K. Grigaitė, V. Lapėnas, M. Mackevičiūtė, A. Norkutė, L. Paulius, D. Vilu-

— A. a. Veronika Beleckienė, 97 metų amžiaus, mirė spalio 29 d. Matulaičio slaugymo namuose Putname. Palaidota šalia savo vyro a.a. Jono Belecko šv. Kryžiaus kapinėse Los Angeles. Liko duklė Genovaitė Plukienė Los Angeles ir sūnus Vytautas Floridoje.

— Sol. Vita Valikonytė-Talandienė, nuolat dainuojanti Ithaca operoje, gastroliauja įvairiose mokyklose vaikus supažindinti su operos muzika, dainavimu ir vaidinimu. Ji yra dainavusi įvairiose Amerikos ir Kanados miestuose, įsigijo muzikos laipsnį iš Ithaca College, taip pat lavinusi balsą Salzbargo, Austrijoje, Mozarteum institute. Šiandien, lapkričio 22 d., duoda koncertą sutelktį lėšoms padėti atsilikusiems vaikams.

tytė. Visi savo roles gerai mokėjo ir nesuklydo. Vaidinimas praėjo gražiai ir įspūdingai. Ar tik CALM nebus pirmoji parengimu — vaidinimu paminėjusi Lietuvos krikšto 600 m. sukaktį?

Antrojoje programos dalyje mokyklos choras, paruoštas ir vadovaujamas mokyt. Fausto Stroliaus, gražiai padainavo penkias dainas: O! neverk, motinėle, Mylejau mergelę, Ar aš tau, sese, Pilki keleliai ir Jaunystės dienos.

Trečiojoje dalyje — tautiniai šokiai. Visų klasių mokiniai, paruošti mokyt. N. Pupienės, akordeonu grojant F. Stroliai, pašoko viduryje salės tris tautinius šokius: suktnį, džiukų polką ir suk, suk ratelį. Ypač įspūdingai pasibaigė paskutinytis šokis, nes kiekvienas mokinytis ir mokinė į šį šokį įtraukė savo tėvus. Susidarė didelis ir gražus šokėjų ratas, palikęs, manau, ilgalaikį įspūdį ir šokėjams, ir žiūrovams. Vienybėje — galybė.

Programai pasibaigus, žodį tarė Tėvų komiteto pirm. Violeta Paulienė, dėkodama mokytojams už mokomąjį darbą, tėvų komiteto nariams ir visiems tėvams už mokyklos išlaikymą.

Kun. P. Dauginčiui sukalbėjus prasmingą maldą, prasiėdė vaisės, paruoštos O. Norvilienės. Šokiams grojo „Aido“ orkestras. Jų pertraukos metu buvo prarastas dovanų paskirstymas. Didžiausią dovaną — didoką menišką kryžių padirbo ir paaukojo inž. Viktoras Kizlaitis. Dovana buvo leidžiama atskirai, ir ją laimėjo A. Vaitkevičius. Po to sekė kitas dovanų paskirstymas, kurių buvo irgi gausu ir vertingų.

Kad vakaras pasisektų, dirbo ne tik mokytojai, paruošdami programą, bet ir visas tėvų komitetas, kurį sudaro: pirm. Violeta Paulienė, sekr. Danguolė Bielskienė, išd. Lilija Kizlaitienė, Ramutis Rūbas, Antanas Vyčas, Donatas Vasiliauskas ir Roma Norkienė.

Mokykla dėkinga visiems, kurie atsilankė į vakarą ir ją parėmė.

P. R.